

Albus liber. Bílá kniha; stará kniha obsahující sbírku práva a obyčejů města Londýna.

Alcaide. Žalářník, správce, velitel pevnosti.

Alcoholic liquors. Alkoholické nápoje. „Alcoholic, spirituous and malt liquors“ (alkoholické, destilované a sladové nápoje) znamenají opojné nápoje, které mohou být užívány jako nápoje a které, pokud jsou nadměrně konzumovány, způsobují opojení. F. W. Woolworth Co. v. State, 72 Okl. Cr. 125, 113 P.2d 399, 403.

Alcoholism. Alkoholismus. Patologický účinek (na rozdíl od fyziologického účinku) nadměrného oddávání se intoxikačním nápojům. Viz také Chronic alcoholism; Intoxication.

Alderman. Radní, konšel. Obecní úředník; člen legislativního orgánu obce. Často nazýván „councilman“ (radním).

Aldermannus. Práv. lat. Radní.

Aldermannus civitatis vel burgi. Ve starém anglickém právu radní obce nebo města, od něhož byl odvozen moderní úřad radního.

Aldermannus hundredi seu wapentachii. Radní okresu (resp. administrativní jednotky, nazývané „hundred“ nebo „wapentake“).

Aldermannus regis. Radní krále. Takto nazýván proto, buď že byl jmenován králem, nebo proto, že v budoucích mu přidělených vynášel rozhodnutí krále.

Aldermannus totius angliae. Radní celé Anglie. Úředník mezi Anglosasy; obdobný hlavnímu justiciáři (soudci) Anglie v pozdější době.

Alea. Lat. Kostka, hra v kostky. V kontinentálním právu, hazardní hra nebo hazard. Možnost zisku nebo ztráty ve smlouvě.

Aleator. Lat. (Od *alea*, viz *tam*, znamenající hru v kostky.) V kontinentálním právu hráč; ten, kdo hraje hazardní hry.

Aleatory contract. Aleatorní (odvážná) smlouva. Vzájemná dohoda, jejíž účinky, s ohledem jak na výhody, tak na ztráty, at' již vůči všem stranám nebo některým z nich, závisejí na nejisté události. Restatement of Contracts (Restatement smluv), 291.

Smlouvy, v nichž je slib jedné strany podmíněn náhodnou událostí. Southern Surety Co. v. MacMillan Co., C.C.A. Okl., 58 F.2d 541, 549. Smlouva, jejíž závazek a plnění závisejí na nejisté události, jako je pojištění, závazky platit anuity apod. Smlouva je aleatorní nebo hazardní, pokud plnění jednoho z jejích předmětů závisí na nejisté události. Je jistá (taková událost, pozn. překl.), jestliže o věci, která má být učiněna, se má zato, že závisí na vůli strany, nebo jestliže při obvyklém průběhu událostí se musí stát stanoveným způsobem.

Aleatory promise. Aleatorní slib. Slib, jehož plnění podléhá na základě jeho vlastních podmínek tomu, zda nastane nejistá a náhodná událost nebo závisí na určité faktické existenci události nebo události v minulosti, jejíž výskyt je rovněž nejistý a neurčitý. Tyree v. Stone, 62 Wash.2d 694, 384 P.2d 626, 629.

Aleatory transaction. Aleatorní transakce. Událost závisící na náhodném nebo nejistém průběhu. Viz Aleatory contract.

Aler a dieu. Práv. franc. Ve staré soudní praxi být zamítnut u soudu; odejít od soudu (zanechat řízení). Doslovně „jít k Bohu“.

Aler sans jour. Ve staré soudní praxi spojení používané k označení konečného zamítnutí případu soudem bez dalšího pokračování. Doslovně „jít bez data“.

Ale silver. Renta nebo poplatek, které každoročně platily starostovi Londýna osoby, které prodávaly pivo („ale“) v rámci městské svobody.

Aleu. Fr. Alod, alodium. Ve francouzském feudálním právu alodiální (svobodný) statek, na rozdíl od feudálního statku nebo benefícia.

Alfet. Velký kotel, do něhož se nalila vařící voda, do které zločinec ponořil svou ruku až po loket a po nějakou dobu ji tam ponechal, jakožto ordál.

Alford plea. Alfordova obhajoba. Název odvozený ze sporu North Carolina v. Alford, 400 U.S. 25, 91 S. Ct. 160, 27 L. Ed. 2d 162 (1970), v němž Nejvyšší soud USA zaujal stanovisko, že obhajoba s připuštěním viny (guilty plea, viz *tam*), která představuje dobrovolnou a inteligentní volbu mezi alternativami, které má obviněný k dispozici, zejména okolnost, že byl zastoupen kompetentním obhájcem, není vynucená ve smyslu páteho Dodatku (Ústavy USA, pozn. překl.) pouze proto, že obhajoba byla přednesena za účelem vyhnout se trestu smrti. Nejvyšší soud rovněž vyslovil, že tam, kde rozhodný důkaz skutečné viny podstatně neguje námitku nevinu vznesenou obviněným a poskytuje silnou faktickou základnu pro obhajobu s připuštěním viny, a stát má vyslovený případ vraždy prvního stupně, takže obviněný, podle rady kompetentního obhájce, inteligentně dovodil, že by měl spíše přednést obhajobu na vraždu druhého stupně, než být souzen za vraždu prvního stupně, soud se nedopustil žádné vady v ústavním smyslu, pokud přijal obhajobu s připuštěním viny přes námitku nevinu obviněného.

Alfred's code. Viz Dombec, domboc.

Algarum maris. Pravděpodobně zkomolenina *Lagnum maris*, s tím, že *lagan* bylo ve středověku právo, podobně jako *jetsam* a *flotsam*, na základě něhož zboží vyhozené z lodí v tísni se stalo majetkem krále nebo lenního pána, u jehož pobřeží loď ztroskotala.

A.L.I. American Law Institute. Americký ústav práva.

Alia. Lat. Jiné věci.

Alia enormia. Jiná porušení práva. Název daný obecněmu tvrzení újmy způsobené odpůrcem, se kterým žalobce v žalobě na porušení práva podle praxe common law uzavíral své prohlášení.

Aliamenta. Ve starém anglickém právu svoboda průchodu, otevřené cesty, průtoku vody apod. pro potřeby tenanta (nájemce pozemku, viz *tam*).

Alias. Jinak, jiným jménem. Pojem užívaný k označení jiného jména, pod nímž je osoba známa. Zkráceně namísto „alias dictus“; jinak známý jako (a.k.a.). Pokud se užívá v souvislosti s popisem osoby, alias znamená, že osoba užívala jiné jméno nebo byla pod ním známa. John v. Tribune Co., 24 Ill.2d 437, 181 N.E.2d 105, 107. Viz také Fictitious name; Name.

Alias dictus. Přezdívka. „Jinak nazývaný“ (kratší a obvyklejší forma, *alias*). Známý pod oběma takovými jmény, a nazývaný jedním nebo druhým. People v. Mellon, 171 Misc. 171, 11 N.Y.S.2d 786, 790. Falešné jméno přijaté nějakou osobou se hovorově nazývá „alias“. State v. Neal, 231 La. 1048, 93 So.2d 554, 556. Viz také Alias.

Alias execution. Nová exekuce. Exekuce nařízená poté, co byla vyhlášena první exekuce, která nedosáhla svého účelu. Richards-Conover Hardware Co. v. Sharp, 150 Kan. 506, 95 P.2d 360, 364. Druhé nařízení exekuce vydané k vynucení rozsudku, který nebyl plně uspokojen, a to šerifem, který jedná podle prvního nebo původního nařízení (writu). Viz také Alias process.

Alias process. Nové řízení. Druhé nebo další nařízení (writ), obsílka (summons), exekuce nebo předvolání k soudu pod hrozbou trestu (subpoena), používané tam, kde první nebo dřívější řízení z nějakého důvodu nesplnilo svůj účel.

Alias subpoena. Jiné předvolání k soudu pod hrozbou trestu. Předvolání vydané poté, co první oznámené předvolání nesplnilo svůj účel. Richards-Conover Hardware Co. v. Sharp, 150 Kan. 506, 95 P.2d 360, 364.

Alias summons. Jiná obsílka. Obsílka nařízená v případě, že původní obsílka nevedla ke svému účelu z důvodu vadné formy nebo způsobu doručení a jakmile je vydána, nahrazuje obsílku prvně nařízenou.

Alias tax warrant. Jiné rozhodnutí o doplacení daně (tax warrant, viz *tam*). Rozhodnutí vydané poté, co prvně vydané rozhodnutí nesplnilo svůj účel. Richards-Conover Hardware Co. v. Sharp, 150 Kan. 506, 95 P.2d 360, 364.

Alias writ. Jiný writ, jiné nařízení. Druhé nebo další nařízení. Nařízení vydané v případě, že již bylo předtím vydáno jiné nařízení týkající se téže věci; viz např. Alias summons. Ditmar v. Beckham, Tex. Civ. App., 77 S.W.2d 893, 894.

Alias writ of execution. Viz Alias execution.

A libellis. Práv. lat. Úředník, který měl na starosti *libelli* (prosby) nebo žádosti adresované panovníkovi. Název davaný někdy kancléři (*cancellarius*) v počáteční době tohoto úřadu.

Alibi. Alibi, jinde. Obrana, která umísťuje obviněného v relevantní době trestného činu na místo odlišné od toho, kde se děj udál a které je od něj natolik vzdálené, že neumožňuje, aby obviněný byl viníkem. Com. v. Warrington, 230 Pa. Super. 332, 326 A.2d 427, 429. Oznámení úmyslu nabídnout obranu na základě alibi před federálními soudy je upraveno Fed. R. Crim. P. (Federálními pravidly pro trestní řízení) 12.1.

Alien, s. Cizinec. Osoba narozená v cizině, která není kvalifikována jako občan země; „alien“ je však osobou ve smyslu Čtrnáctého dodatku k Ústavě USA ohledně doložky řádného procesu (due process clause, viz *tam*) ve stejném rozsahu jako občan. Galvan v. Press, 347 U.S. 522, 74 S. Ct. 737, 742, 98 L. Ed. 911. Každá osoba, která není občanem nebo státním příslušníkem Spojených států. 8 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 1101. Viz také Resident alien.

Alien nebo aliene, v. Zcizit. Převést na jiného nebo mu předat; převést vlastnictví k věci z jedné osoby na druhou; zcizit (alienate). Obvykle používáno na převody pozemků a nemovitostí. Viz Alienation.

Alienability. Zcizitelnost, převoditelnost. Způsoblost nebo vlastnost spočívající v převoditelnosti; např. „interest in property“ (podíl na majetku, nárok na titul k majetku, viz *tam*).

Alienability of future interests. Zcizitelnost budoucích majetkových podílů (interest, viz *tam*). Oprávnění vlastníka podílu, který spočívá v držbě nebo požívání v budoucnu, převést takový podíl předem.

Alienable. Zcizitelný. Způsobilý být zcizen nebo převeden.

Alienable constitutional rights. Zcizitelná ústavní práva. Právo na proces před porotou, na obhájce, a právo nepodávat svědectví proti sobě samému a související otázky jsou „zcizitelnými ústavními právy“, kterých se lze vzdát kdykoli, kdy je možno je uplatnit. Weck v. District Court of Second Judicial Dist., 158 Colo. 521, 408 P.2d 987, 990. Viz také Inalienable rights.

Alienage. Právní postavení cizince.

Alien amy. Cizí přítel. V mezinárodním právu, přátelsky nakloněný cizinec. Cizinec, který je subjektem nebo občanem cizího státu, který je v mírových vztazích s naším státem.

Alien and sedition laws. Cizinecké zákony a zákony o pobuřování proti státu. Zákony vydané Kongresem ze 6. července a 14. července 1798, které prohlásily za trestný čin vyhlášení nebo publikaci jakýchkoli nepravých, skandálních a svévolných písemností proti federální vládě s úmyslem ji hanobit nebo uvést ji v opovržení nebo poškodit její pověst nebo vyvolat nenávisť lidí nebo vzbudit proti ní pobouření. Tyto krátkodobě platné zákony zpřísnily požadavky ohledně pobytu z důvodu občanství, udělily prezidentská oprávnění k deportaci a věznění cizinců a stanovily sankce za pobuřující písemnosti nebo projevy kritické vůči vládě. Viz také Sedition.

Aliena negotia exacto officio geruntur. Záležitosti druhé osoby je třeba plnit se zvláštní pozorností.

Alienate. Zcizit. Převést nemovitost (convey); převést (transfer) právní titul k majetku. *Alien* je obecně užíváno v tomtéž smyslu. Viz Alienation.

Alienation. Zcizení. V právu nemovitého majetku převod majetku a držby pozemků, budov nebo jiných věcí z jedné osoby na druhou. Tohoto pojmu se používá hlavně na absolutní převody nemovitého majetku. Dobrovolný a úplný převod z jedné osoby na druhou. Dispozice na základě poslední vůle. Veškeré způsoby přechodu nemovitosti věci úkonem strany, na rozdíl od přechodu na základě zákona. Viz také Restraint on alienation.

Alienation clause. Doložka týkající se zcizení. Ustanovení v právním dokumentu, které dává osobě právo převést nebo jí zakazuje převést majetek, který je předmětem tohoto dokumentu. Ustanovení v pojistce pro případ požáru, které činí tuto pojistku neplatnou, pokud pojištěný převede vlastnictví.

Alienation in mortmain. Viz Amortization; Mortmain.

Alienation of affections. Ztráta citů. Žaloba z důvodu „ztráty citů“ (odcizení) je delikt ní soukromou žalobou založenou na úmyslném a svévolném narušování manželského vztahu třetí osobou, které nelze ospravedlnit nebo omluvit. Donnell v. Donnell, 220 Tenn. 169, 415 S.W.2d 127, 132. Prvky, které tvoří žalobní důvod, jsou protiprávní chování žalovaného, ztráta citů žalobce nebo jeho manželského společenství a příčinná souvislost mezi takovým chováním a takovou ztrátou. Kundert v. Johnson, 268 Wis. 484, 68 N.W.2d 42. Určité státy USA zrušily právo na žalobu z důvodu ztráty citů. Viz Consortium; Heart balm statutes.

Alienation office. Dosl. zcizovací úřad. V anglické soudní praxi úřad pro vymáhání pokut ukládaných na základě writů týkajících se splnění smlouvy (writs of covenant) a writů týkajících se uvedení v držbu (writs of entries, viz tam).

Alienatio rei praefertur juri accrescendi. Zcizení věci dává zákon přednost před právem k přírůstku věci.

Alien corporation. Cizí korporace. Korporace organizovaná na základě zákonů cizího státu bez ohledu na to, kde působí.

Alienee. Osoba, ve prospěch které je zcizováno. Ten, vůči kterému je prováděno zcizení, převod nemovitosti (conveyance) nebo převod (transfer) majetku. Viz Alienor.

Alien enemy. Cizí nepřítel. V mezinárodním právu cizinec, který je subjektem nějakého nepřátelského státu nebo mocnosti. Osoba, která z důvodu, že je trvale nebo dočasně poddaným nepřátelské mocnosti, se stává v době války osobou označovanou jako osoba nepřátelského charakteru. Subjekty cizího státu ve válce se Spojenými státy. Caparell v. Goodbody, 132 N. J. Eq. 559, 29 A.2d 563, 569.

Alien friend. Cizí přítel. Subjekty cizího státu v mírových vztazích se Spojenými státy. Caparell v. Goodbody, 132 N. J. Eq. 559, 29 A.2d 563, 569, 570. Viz také Ally.

Alienigena. Osoba, která se narodila v zahraničí (cizího původu); cizinec.

Alieni generis. Lat. Cizího (jiného) druhu.

Alieni juris. Lat. Cizího práva. Podřízený jiné osobě nebo podléhající její moci; např. dítě, které podléhá autoritě svého otce nebo opatrovníka. Tento pojem je protikladem k Sui juris (viz tam).

Alien immigrant. Cizí imigrant. Ten, kdo přišel do země z cizí země a dosud nebyl naturalizován. Viz Alien.

Alienism. Právní postavení nebo charakter cizince.

Alienist. Soudní psychiatr. Zřídka užívaný pojem znamenající osobu, která je specializována na studium duševních chorob. Osoby kvalifikované na základě zkušeností, znalostí a předchozích příležitostí k vyjadřování názoru na duševní stav obžalovaného v určité době. People v. Norton, 138 Cal. App. 70, 31 P.2d 809, 810.

Alien nee. Původem cizinec. Rodilý cizinec, tzn. osoba, která se narodila jako cizinec.

Alienor. Zcizitel. Ten, kdo provádí udělení práva (grant, viz tam), převod právního titulu, převod nemovitosti (conveyance) nebo zcizení. Korelativum k alienee.

Alien Registration Act. Zákon o registraci cizinců. Zákon Kongresu (1940), který požaduje každoroční registraci všech cizinců nad 13 let věku. 8 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 1201(b), 1301, 1302.

Alienus. Lat. Jiného, cizího; patřící jinému; majetek jiného. *Alienus homo*, člověk nebo otrok jiného. *Aliena res*, cizí majetek, majetek jiného.

Alignment. Vyrovnání, seřazení. Úkon, jímž je vyrovnána nebo upravena čára, linie. Půdorys železnice nebo jiné cesty nebo jiné stavby na rozdíl od jejího příčného řezu nebo gradientu. Úprava podle určité linie.

Alike. Podobný jinému. Tento pojem není synonymem s „identical“ (identický, totožný), který znamená „exactly the same“ (přesně ten samý, přesně tentýž).

Alimenta. Lat. Alimenta, výživné. V kontinentálním právu výživné; věci potřebné k udržení při životě; prostředky k podpoře včetně stravy (*cibaria*), ošacení (*vestitus*) a bydlení (*habitatio*).

Alimony. Výživné. Pochází z latinského „alimonia“ znamenající udržení, podpoření, a znamená tedy podporu manželky jejím rozvedeným manželem a má také původ v právu manželky podle common law na podporu od svého manžela. Výživné, které manžel nebo manželka na základě soudního nařízení platí druhému na podporu po dobu, po kterou jsou odděleni, nebo poté, co byli rozvedeni (trvale výživné), nebo dočasně, po dobu trvání rozvodového řízení (pendente lite). Obecně je omezeno na peníze, pokud není zákonně stanoveno jinak. Může to však být platba ze zdroje mimo manželův majetek (out of the spouse's estate). LaChance v. LaChance, Md. App., 346 A.2d 676, 679, 680. Obecně je možno výživné oddělit od závazné dohody o vypořádání majetku. Beard v. Worrell, 212 S.E.2d 598, 158 W.Va. 248. Zákon jednotlivých států USA, které upravují placení výživného pouze manželce, byly prohlášeny za protiústavní. Orr v. Orr, 99 S. Ct. 1102. Viz také Gross alimony; Lump-sum alimony; Palimony; Periodic alimony; Permanent alimony; Rehabilitation (Alimony); Trust (Alimony trust).

Alimony in gross (výživné jako celek), nebo v paušální částce má charakter konečného majetkového vypořádání, a proto není v právních řádech některých států USA zahrnováno do pojmu „alimony“ (výživné), který ve svém striktním nebo technickém smyslu znamená peněžní platby v pravidelných intervalech. Týká se takových ujednání o výživném, kde je celá přisouzená částka zaručená a přesně vymezená a nepodléhá změně. Imbrie v. Imbrie, 94 Ill. App.2d 60, 236 N.E.2d 381, 383.

Alimony pendente lite (temporary alimony). Výživné během řízení (dočasné výživné). Výživné uskutečněné během rozvodového řízení nebo řízení o rozluce, které zahrnuje rozumnou částku k přípravě řízení, jakož i částku k zaopatření. Davis v. Davis, 15 Wash.2d 297, 130 P.2d 355, 359. Viz také Allowance pendente lite.

Permanent alimony. Trvale výživné. Ustanovení na podporu a zaopatření manželky po dobu trvání jejího života.

Tax treatment. Daňový režim. Výživné a zvláštní platby na zaopatření jsou započítatelné do hrubého příjmu příjemce a odčitatelné plátcem. Platby musí být periodické a uskutečňované k plnění zákonné povinnosti na základě manželského nebo rodinného vztahu. Podpora dítěte a dobrovolné platby nejsou považovány za „alimony“ (výživné). I.R.C. (Daňový zákoník) 62(10), 71, 215.

Alimony trust. Viz Trust.

A l'impossible nul n'est tenu. Nikdo není povinen činit nemožné.

Alio intuitu. Lat. V jiném pohledu; z odlišného hlediska. S jiným názorem nebo cílem; s ohledem na jiný případ nebo jinou podmínku.

Aliquid conceditur ne injuria remaneat impunita, quod alias non concederetur. V něčem je třeba ustoupit, aby se zabránilo tomu, že zlo nebude potrestáno, v čem by se jinak neustupovalo.

Aliquid possessionis et nihil juris. Něco na základě držby a nic podle práva (ale žádné právo).

Aliquis non debet esse iudex in propria causa, quia non potest esse iudex et pars. Nikdo nesmí soudit vlastní spor, protože nemůže být zároveň soudcem i stranou.

Aliquot. Alikvotní, obsažený nebo dělitelný beze zbytku. Striktně vyjádřeno znamená obsažený v něčem jiném jako přesný násobek. Pokud se však užívá ve vztahu k odvozeným trustům (resulting trusts, viz tam), „aliquot“ má význam ve smyslu zlomkový a znamená jakýkoli konečný interest (podíl, nárok na právní titul).

Aliquot part rule. Pravidlo alikvotní části. Pravidlo, které vyžaduje, aby osoba chtěla získat zlomkovou část vlastnictví k určitému majetku předtím, než soud může prohlásit odvozený trust (resulting trust, viz tam) v její prospěch.

Aliter. Jinak; jako např. jinak prohlášeno nebo rozhodnuto.

Aliud est celare, aliud tacere. Něco jiného je zatajit, něco jiného je mlčet.

Aliud est possidere, aliud esse in possessione. Něco jiného je vlastnit, něco jiného je mít v držbě.

Aliud est vendere, aliud vendenti consentire. Něco jiného je prodat, něco jiného je souhlasit s prodejem.

Aliud examen. Odlišný nebo cizí způsob zkoušky.

Aliunde. Lat. Z jiného zdroje; odjinud; zvenčí.

Evidence aliunde. Důkaz zvenějšku, zvenčí, z jiného pramene. V určitých případech může být písemný instrument vysvětlen na základě důkazu z vnějšího zdroje (*aliunde*), tzn. důkazu ze zdrojů mimo samotný instrument, jako např. svědeckví svědka, přítomného při rozhovorech, přijetích nebo předběžných jednáních. Důkaz aliunde (tzn. mimo poslední vůli) je možno přijmout k vysvětlení nějaké nejasnosti v poslední vůli. Viz Parol evidence.

Aliunde rule. Pravidlo o důkazu „aliunde“ (z vnějšího zdroje). Výrok nelze zpochybnit na základě důkazu porotce, ledaže základem pro jeho uvedení je způsobilý důkaz aliunde nebo důkaz z jiného pramene. State v. Adams, 141 Ohio St. 423, 48 N.E.2d 861, 863.

Alius. Lat. Jiný. Střední rod je *aliud*, něco jiného; jiná věc.

Alive. Živ, naživu. Ve vztahu k narození znamená, že dítě má svůj nezávislý život po určitou dobu po narození, i když jen na okamžik; dokladem je dýchání nebo jiné známky života, jako je tlukot srdce a pulz (hydrostatický test); nebo srdeční ozvy v odpověď na umělé dýchání, nebo pulzování pupeční šňůry po jejím oddělení. Viz také Born alive; Child; Life; Live; Viable child.

Z hlediska dědických záležitostí je dítě *en ventre sa mere* (v bříše své matky, viz tam) považováno za „born“ (narozené) a „alive“ (živé) pro všechny účely, které jsou mu ku prospěchu. In re Holthausen's Will, 175 Misc. 1022, 26 N.Y.S.2d 140, 143.

ALJ. Viz Administrative Law Judge.

All. Celý, veškerý, všechen. Znamená celý z něčeho — při užití s podstatným nebo přídavným jménem v jednotném čísle, a ve vztahu k částce, množství, rozsahu, trvání, kvalitě nebo stupni. Celkový počet nebo součet něčeho — při kolektivním užití, s podstatným nebo přídavným jménem v množném čísle vyjadřujícím celek nebo souhrn. Každý článek jednotlivé součásti něčeho; každý z něčeho — při užití s podstatným jménem v množném čísle. V tomto smyslu se all užívá genericky

a distributivně. „All“ se vztahuje spíše k celku nebo souhrnu, pod který jsou podřazovány jednotlivé části, než k samotným jednotlivým částem. State v. Hallenberg—Wagner Motor Co., 341 Mo. 771, 108.2d 398, 401. Viz Both.

All and singular. Celý bez výjimky. Souhrnný pojem často používaný v převodech nemovitostí, poslední vůli apod., který zahrnuje souhrn nebo celek a rovněž každou z oddělených položek nebo součástí.

All cases at law. Veškeré případy podle zákona. V rámci ústavní záruky porotního soudního řízení se vztahuje k žalobám podle common law na rozdíl od případů rozhodovaných podle ekvity a určitých dalších řízení. Breimhorst v. Beckman, 239 Minn. 409, 35 N.W.2d 719, 734.

Allegans contraria non est audiendus. Kdo se dovolává rozporných nebo vzájemně si protičících skutečností, nemá být slyšen. Aplikováno na tvrzení svědků.

Allegans suam turpitudinem non est audiendus. Kdo poukazuje na vlastní hanebnost, nemá být slyšen.

Allegari non debuit quod probatum non relevat. Nemá být tvrzeno to, co, pokud bude prokázáno, není relevantní (nemá k dané věci vztah).

Allegata. To, co se tvrdí. V římském právu slovo, které císaři formálně psali na závěr svých reskriptů a konstitucí; pod jiné instrumenty obvykle psali *signata* nebo *testata* (viz tam).

Allegata et probata. Lat. To, co se tvrdí a to, co se dokazuje. Tvrzené a prokazované věci. Tvrzení prováděná stranou sporu a důkazy předkládané k jejich podpoře.

Allegatio contra factum non est admittenda. Tvrzení, které je v rozporu s listinou (nebo skutečností) není přípustné.

Allegation. Tvrzení, požadavek, prohlášení nebo výpověď strany v řízení, učiněné v rámci podání soudu, zaměřené na to, co tato strana očekává, že prokáže. Viz např. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 8. Viz také Charge; Claim; Complaint.

Materiální tvrzení při soudním řízení je podstatnou částí uplatňování nároku nebo obrany.

In ecclesiastical law (v kanonickém právu) konstatační skutečností zaměřených na podporu opověděného sporu.

Allegation of fact. Tvrzení skutečnosti. Obecně, popis jednání uváděním podrobností podle jejich právního účinku a konstatační práva nebo odpovědnosti, které vyplývají z určitých skutečností, je právním závěrem.

Allegation of faculties. Tvrzení schopností. Konstatační učiněné manželkou ohledně majetku jejího manžela za účelem získání výživného. Viz Faculties.

Allege. Uvádět, konstatovat, uplatňovat, tvrdit nebo obvinít; učinit výpověď. Viz Allegation.

Alleged. Uvedený; konstatovaný; uplatněný; tvrzený; obviněný.

Allegiance. Věrnost, loajálnost. Povinnost věrnosti a poslušnosti státu za ochranu, kterou stát poskytuje. U. S. v. Kuhn, D.C.N.Y., 49 F. Supp. 407, 414. Viz také Oath of allegiance nebo loyalty.

Acquired allegiance (nabytá věrnost) je povinností věrnosti, která zavazuje naturalizovaného občana.

Local nebo *actual allegiance* (místní nebo skutečná věrnost) je takovou mírou poslušnosti, která je požadována od subjektu jednoho státu vůči jinému státu, v rámci jehož území má dočasný pobyt. Z této povinnosti jsou vyňati cizí suveréni a jejich zástupci, námořníci a ozbrojené síly, pokud mají povolení zdržet se v zemi nebo jejich vodách nebo povolení průchodu.

Natural allegiance. Naturální povinnost věrnosti. V anglickém právu takový druh loajality, která je požadována od všech lidí narozených v rámci královských dominií, a to okamžitě po jejich narození, která je skutečná a trvalá a které se nemohou zbavit jakýmkoli svým vlastním úkonem. V americkém právu povinnost loajality požadovaná od občanů Spojených států ve vztahu k jejich rodné zemi, a rovněž od naturalizovaných občanů, a které se nelze zříci bez povolení vlády prohlášeného v zákoně.

Allegiare. Hájit svou vlastní věc. Obhájit se a očistit se; bojovat za své vlastní právo. Archaické slovo, které znamená ospravedlnit se na základě zákona.

Alleging diminution. Tvzení procesní vady. Tvzení nějaké vady v podřízené části záznamu *in nisi prius* (viz *tam*) před odvolacím soudem. Viz *Diminution*.

Allen charge. Allenovo poučení. Instrukce doporučující porotcům, kteří se dostali do slepé uličky, aby měli vzájemnou úctu k názorům druhého, aby vyslechli vzájemné argumenty s ochotou se nechat přesvědčit; tato instrukce odvozuje své jméno od případu *Allen v. United States*, 164 U.S. 492, 17 S. Ct. 154, 41 L. Ed. 528, ve kterém byla tato instrukce schválena. *Green v. U. S.*, C. A. Fla., 309 F.2d 852. Někdy je nazývána dynamitovým poučením, instrukcí z donucení, instrukcí třetího stupně. Allenovo poučení je v některých státech USA zakázáno, např. v Kalifornii, *People v. Gainer*, 19 Cal.3d 835, 566 P.2d 997, 139 Cal. Rptr. 861; a zatímco v jiných státech USA je povoleno, jeho použití musí být opatrně zváženo soudcem daného sporu, který určí jeho celkový účinek na porotu, která dosáhne výroku. *Brown v. State, Del.*, 369 A.2d 682, 684.

Allergy. Alergie. Náhylnost k nemoci. *Vogt v. Ford Motor Co.*, Mo. App., 138 S.W.2d 684, 688. Stav, kdy osoba je vůči něčemu hypersenzitivní.

All events test. Test veškerých okolností. Pro plátce daně postupujícího podle přírůstkové metody dojde k obdržení příjmu, jakmile: (1) nastanou veškeré okolnosti, které určují oprávnění příjem obdržet, a (2) danou částku lze stanovit s rozumnou přesností. Přírůstek příjmu nemůže být odložen pouze z důvodu, že část příjmu by mohla být přiznána v následujícím období.

Na základě tohoto testu může plátce postupující podle přírůstkové metody odečítat daně nebo jakékoli další výdajové položky, pokud nastaly veškeré okolnosti určující skutečnost a výši povinnosti daňového plátce, i když nebyly zaplacené a toto vyžaduje, že každý zdanitelný rok je třeba považovat za oddělenou jednotku a veškeré položky hrubého příjmu a odpočitatelné položky je třeba promítnout do podmínek jejich postavení při závěrce takového roku. *Dravo Corp. v. U.S.*, 348 F.2d 542, 545, 172 Ct. Cl. 200.

Alleviare. Práv. lat. Odlehčit. Ve starých sbírkách rozhodnutí uložit nebo zaplatit obvyklou pokutu nebo narovnání; vykoupení se takovou platbou.

All faults. Všechny vady. Prodej zboží „with all faults“ (se všemi vadami) pokrývá v případě, že nejde na stra-

ně prodávajícího o podvod, veškeré vady a nedostatky, které nejsou neslučitelné s identitou zboží se zbožím popsaným (tzn. zbožím podle kupní smlouvy, pozn. překl.). U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 2–316. Viz *As is*.

All fours. Na všech čtyřech. Dva případy nebo dvě rozhodnutí, které jsou si podobné ve všech materiálních aspektech, a které jsou velmi obdobné ve všech okolnostech pro ně určujících, jsou označovány tak, že stojí na nebo chodí po „všech čtyřech“.

Alliance. Spojenectví, souročenství, aliance. Vztah nebo spojení mezi osobami nebo rodinami na základě sňatku mezi nimi; afinita (příbuznost, viz *tam*). Stav spojenectví.

In international law (v mezinárodním právu) unie, sdružení nebo konfederace dvou nebo více států nebo národů, ustanovené na základě ligy nebo mezinárodní smlouvy, za účelem společného postupu ve válce (ofenzivní aliance), nebo pro vzájemnou pomoc a ochranu při odrážení nepřátelských útoků (defenzivní aliance). Liga nebo mezinárodní smlouva, na základě které se vytváří sdružení. Úkon, jímž dochází ke konfederaci s uvedenými záměry na základě ligy nebo mezinárodní smlouvy.

Tohoto pojmu je rovněž užíváno v širším smyslu a zahrnuje spojení za cílem společného zájmu smluvních stran, jako např. vznikla „Holy Alliance“ (Svatá aliance) v r. 1815 spojením Pruska, Rakouska a Ruska za účelem působení proti revolučnímu hnutí v zájmu politického liberalismu.

Allision. Srážka, naražení. Naražení jedné lodi do druhé nebo proti ní, na rozdíl od „collision“ (kolize, srážky), tzn. naražení dvou lodí do sebe. Tento rozdíl však není příliš pečlivě zachovávan.

Allocable. Rozvržitelný, vyčlenitelný. Synonymum s „distributable“ (rozdělitelný). V analyzujících účtech specifikace (účetní analýza) paušální částky, která je zatěžující nebo kreditní položkou jednoho účtu do několika částí, které mají být debetními nebo kreditními položkami v jiných účtech.

Allocable share of income. Rozdělitelná část příjmu. Určité osoby resp. instituce (entities) získávají podle federálního zákona o daní z příjmů alokační režim (conduit treatment). Znamená to, že za obdržení příjem nebo ztrátu není zdaňována osoba, ale že takové částky jsou rozvrženy na její vlastníky nebo beneficiáře, bez ohledu na velikost nebo časové rozvržení odpovídajících distribucí. Část příjmu takové osoby, která je zdaňována ve vztahu k vlastníkově nebo beneficiáři, je rozdělitelnou částí příjmu nebo ztráty osoby za dané období. Takto rozdělené části jsou určovány (1) společenskou smlouvou ve vztahu mezi společníky, (2) výpočtem váženého průměru vlastnictví akcií ve vztahu k akcionářům korporace S, a (3) kontrolujícím instrumentem poslední vůle nebo trustu ve vztahu k beneficiářům pozůstalosti nebo trustu.

Allocation. Alokace, rozvržení, rozdělení. Převod nebo přidělení. *Jacobson v. Bowles*, D. C. Tex., 53 F. Supp. 532, 534.

V oblasti daní rozvržení resp. převod příjmu pro různé daňové účely. Neobchodní příjem multinárodní korporace se obvykle přiděluje státu, kde jsou umístěna neobchodní aktiva; není rozdělován poměrně podle zbytku příjmu korporace. Příjmové a výdajové položky

pozůstalosti nebo trustu jsou rozvrženy mezi příjmové a korporální složky. Určité příjmové, výdajové, ziskové, ztrátové a kreditní položky mohou být přidělovány určitým společníkům nebo akcionářům v korporaci S, pokud je stanoven pro přidělení tzv. podstatný hospodářský účel nepodléhající zdanění.

Allocations facienda. Ve staré anglické soudní praxi writ vyměřující účetnímu takové peněžní částky, které vynaložil ve svém úřadě v souladu se zákonem; byl adresován lordovi spravujícímu finance (lord treasurer) a baronům státní pokladny (barons of the exchequer) na základě předložené žádosti.

Allocation of dividends. Rozdělení dividend. V účetnictví trustu (viz *tam*) jsou dividendy v hotovosti kreditovány nebo přidělovány k příjmu; zatímco obecně jsou dividendy z akcií připisovány jistíně a výnos z akciového kapitálu, z něhož byla dividendy vyplacena, se mění v portfolio. Pokud je dividendy v hotovosti likvidační dividendou, je obecně přidělována k jistíně.

Allocation of income. Rozdělení příjmu. Pokud jsou dvě nebo více obchodních činností kontrolovány stejnými zájmy, může daňový komisař přidělit nebo rozdělit příjem za účelem předcházení daňovému úniku. I.R.C. (Daňový zákoník) 482. V účetnictví trustu je to postup, pomocí něhož je příjem rozdělen tak, jako mezi jistinou a příjmem.

Allocation of principal and income. Viz *Allocation of dividends*; *Allocation of income*.

Allocatur. Lat. Dovoluje se. Slovo původně užívané k označení toho, že je dovolen writ (viz *tam*) nebo nařízení. Slovo označující svolení pána nebo církevního protonotáře týkající se účtu předloženého mu k protiplnění, ať již šlo o náklady, náhradu škody nebo vyúčtování. Výraz *special allocatur* (zvláštní svolení) je zvláštním poskytnutím writu, zejména writu ohledně vady v řízení soudu nižšího stupně (writ of error), které je vyžadováno v určitých speciálních případech.

Allocatur exigent. Druh writu (viz *tam*) dříve vydávaného v řízeních týkajících se postavení mimo zákon (outlawry), na základě původního writu zvaného „writ of exigent“. Viz *Exigent*.

Allocution. Slavnostní nebo formální proslov. Formalita soudního zjišťování ve vztahu k žalovanému, zda může předložit nějaký právní důvod, pro který by proti němu neměl být vydán rozsudek s odsuzujícím výrokem; nebo zda by chtěl učinit jakoukoli výpověď ve svůj prospěch a předložit jakoukoli informaci, která by odsouzení zmírnila (viz např. *Fed. R. Crim. P.*, Federální pravidla trestního řízení 32(a)). *State v. Pruitt*, Mo., 169 S.W.2d 399, 400.

Allocutus. Viz *Allocation*

Alloarii. Alodiáři. Vlastníci alodiálních pozemků. Vlastníci nemovitostí tak velkých, jak je může mít velké jednotlivý subjekt.

Alodial. Alodiální. Svobodný; nikoli v držení nějakého pána nebo vrchnosti; vlastněný bez povinnosti vazalství nebo lenní věrnosti; protiklad k feudální. Viz také *Ownership*.

Alodium. Alodium. Pozemek, který má někdo absolutně ve svém právu a nikoli v právu jakéhokoliv pána nebo vrchnosti; pozemek, který nepodléhá feudální povinností nebo břemenům. Nemovitý majetek v absolutním vlastnictví, aniž je uznán kdokoli výše postavený,

ve prospěch kterého by na základě tohoto majetku existovala jakákoli povinnost.

Allograph. Alograf. Písemnost nebo podpis učiněný za jednu osobu jinou osobou; na rozdíl od autografu.

Allonge. Alonž. Kus papíru přiložený k obchodovatelnému cennému papíru nebo vlastní směnec, na který se píše indosace, pro které není místo na samotném cenném papíru. Takový papír musí být k cennému papíru připojen tak pevně, aby se stal jeho součástí. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 3–202(2).

Allot. Přidělit, rozdělit; rozdělit majetek, který byl původně společný, mezi oprávněné osoby s tím, že každé z nich se přiděluje její úměrný podíl, který bude výlučně mít sama. Vydělit zvláštní majetek, podíl z fondu apod. určité osobě. V právu společností „to allot shares, debentures, etc.“ (přidělit akcie, dluhopisy apod.) znamená vyhradit je za účelem přisvojení žadatelům nebo osobám, které o ně požádaly.

Allotted land. Viz *Allotment*.

Allotment. Podíl nebo část; to, co je přiděleno; přiděl; rozdělení; distribuce akcií do veřejného podniku nebo korporace. Rozdělení nemovitosti; rozdělení pozemku na základě faktického rozhraničení (inclosure act).

Tohoto pojmu se běžně a obecně používá k označení pozemků, které měli Indiáni po přidělení a před vydáním pozemkového patentu, který zbavuje pozemek jeho charakteru jakožto země Indiánů. Umělý pojem v indiánském právu, který označuje buď pozemek vlastněný Spojenými státy v trustu pro Indiána, tzn. „trust allotment“ (přiděl pozemku na základě trustu), nebo pozemek vlastněný indiánským subjektem s omezením možnosti zcizení pouze ve prospěch Spojených států nebo jejich úředníků, tzn. „restricted fee allotment“ (omezený přiděl pozemku). *Bear v. U.S.*, D. C. Neb., 611 F. Supp. 589, 599. V indiánském právu znamená výběr zvláštního pozemku přiděleného indiánskému subjektu z obecné půdy. *Affiliated Ute Citizens of Utah v. U.S.*, U.S. Utah, 406 U.S. 128, 92 S. Ct. 1456, 1466, 31 L. Ed.2d 741. Viz *Allottee*.

Allotment certificate. Osvědčení o přidělení. Dokument vydaný žadateli o akcie společnosti nebo veřejnou půjčku oznamující počet přidělených nebo připsaných akcií a částky a data splatnosti opčních kontraktů (calls) nebo různých plateb, které je třeba v této souvislosti provádět.

Allotment note. Připisovací listina. V anglickém právu listina napsaná námořníkem, vyhotovená ve schválené formě, již připisuje část své mzdy ve prospěch své manželky, otce nebo matky, dědečka nebo babičky, bratra nebo sestry. Upravena Zákonem o obchodní námořní plavbě (Merchant Shipping Act), 1970, 13(1).

Allotment system. Přidělový systém. Označuje praxi v Anglii týkající se rozdělování pozemků do malých parcel k obdělávání zemědělskými pracovníky, zahrádky aj. Viz také *Allotment*.

Allotment warden. Přidělový správce. Podle anglického všeobecného zákona o záboru a rozdělení půdy (general inclosure act) z r. 1845, 108, pokud došlo k přidělu pozemku pracujícím nemajetným osobám daného okresu, který byl ohraničen ve smyslu tohoto zákona, takto přidělený pozemek musel být spravován církevním správcem farnosti a dvěma dalšími osobami, které farnost zvolila a tyto osoby měly vystupovat jako „the allotment wardens“ (přiděloví správci) farnosti.

Allottee. Ten, komu je něco přiděleno; kdo dostává na základě přidělu poměrnou část něčeho. Osoba, již je přidělen pozemek na základě zákona o záboru a rozdělení půdy (inclosure act) nebo již jsou přiděleny akcie v rámci korporace nebo veřejného podniku.

Allow. Dovolit, povolit, umožnit, aj. Toto slovo nemá žádný rigidní nebo přesný význam, neboť jeho obsah se mění podle okolností nebo kontextu, v souvislosti se kterými je užíván. Může znamenat udělit nebo přidělit někomu něco jako jeho právo nebo pohledávku. Schválit, akceptovat jako pravdivé, připustit, postoupit, přijmout nebo stanovit. Poskytnout něco jako odpočet nebo dodatek; snížit nebo odečíst; jako např. to allow a sum for leakage (odečíst určitou částku za ztrátu způsobenou leakáží). Pittsburgh Brewing Co. v. Commissioner of Internal Revenue, C.C.A. 3, 107 F.2d 155, 156. Sankcionovat přímo nebo nepřímo, na rozdíl od pouhého strpění, že se něco činí; mlčky souhlasit s; strpět; tolerovat. *Viz také* Acquiescence; Consent.

Allowance. Sleva, úleva. Odpočet, průměrná platba, přidělená nebo poskytnutá část něčeho; úkon týkající se dovolení nebo umožnění. Pokud jde o Family (tzn. family allowance, rodinné přídatky, pozn. překl.), viz toto heslo.

Allowance pendente lite. Dovolení během sporu. Soudem nařízené zapopátrání pro manžela nebo manželku a děti po dobu trvání řízení o rozvodu nebo rozluce. *Viz také* Alimony.

Allowed claim. Dovolovaný nárok. Dluh nebo břemeno jsou ve vztahu k pozůstalosti tím, co je platné podle zákona a co má nárok na to, aby bylo vymáháno. Commissioner of Internal Revenue v. Lyne, C.C.A. 1, 90 F.2d 745, 747.

Alloynour. Franc. zák. Ten, kdo ukrýje, ukradne nebo soukromě odnese věc. *Viz* Eloigne.

All the estate. Veškerá majetková práva. Název dávány v Anglii krátké doložce v převodu nemovitosti nebo jiném zajištění, jehož záměrem je převést „all the estate, right, title, interest, claim, and demand“ (veškerá majetková práva, oprávnění, právní titul, nárok na právní titul, právní nárok a uplatňování práva) toho, kdo je převodcem, pronajímatelem atd. vlastnictví, o které jde.

Alluvio maris. Lat. Naplavenina z moře. V kontinentálním a starém anglickém právu naplavování z moře; půda takto vytvořená; vznik půdy nebo země z moře; námořní přírůstek.

Alluvion. Naplavenina. Přírůstek země na pobřeží nebo břehu řeky nebo moře na základě působení vody naplavující písek nebo půdu, takže se tvoří pevný podklad, jako např. proudem nebo vlnami, který vzniká tak postupně, že nikdo nemůže posoudit, kolik přírůstá v každém časovém okamžiku. Garrett v. State, 118 N. J. Super. 594, 289 A.2d 542, 545. „Accretion“ (přírůstek, přírůstání) označuje samotný úkon. Tyto pojmy jsou však často používány synonymicky. Avulsion (odplavení půdy a zanesení na cizí pozemek) je náhlé a zřetelné. *Viz* Accretion; Avulsion. *Srov.* Reliction.

All Writs Act. *Viz* Writ.

Ally. Spojenec. Národ resp. stát (nation), který uzavřel alianci s jiným státem. Občan nebo subjekt jednoho nebo dvou nebo více spojeneckých států.

Almaria. Archivy nebo, jak bývají někdy uspořádány, listinné archivy (muniments) kostela nebo knihovny.

Almesfeoh. V anglosaském právu poplatek na dobročinné účely; peníze na dobročinné účely („almužna“). Jinak nazýván „Peter—pence“.

Almoín. Almužna; léno pro duchovní. *Viz* Frankalmoign.

Almoner. Almužník. Osoba pověřená rozdělením almužen. Tento úřad byl nejprve zaveden v klášterech a přestože původně to byl úřad významný, v současné době je v Anglii téměř sinekurou.

Alms. Almužna. Charitativní dary. Jakýkoli druh pomoci poskytované chudým. Pomoc poskytovaná chudým veřejnou institucí.

Alms fee. Almužna. Peter—pence (nebo Peter's pence), viz toto heslo.

Almshouse. Chudobinec, starobinec. Dům pro veřejně nebo soukromě podporované chudé města nebo hrabství; rovněž ho lze označovat výrazem „mission“. V Anglii není „almshouse“ synonymem s „workhouse“ nebo „poorhouse“ (rovněž názvy pro chudobinec), které jsou podporovány soukromými dotacemi.

Alnager nebo ulnager. Přísežný úředník krále, jehož funkcí bylo sledovat ceny vlněných oděvů vyráběných v zemi a označovat je za tímto účelem pečeti, za což vybíral poplatek zvaný „alnage“.

Alod, alode, alodes, alodis. Práv. lat. Ve feudálním právu staré formy alodia (*alodium* nebo *alodium*, viz *tam*). Pojem užívaný oproti pojmu *feodum* nebo *fief* (feudum, léno), který znamená majetek, jehož užívání bylo udělováno jiné osobě vlastníkem, nebo takový stav, kdy ten, jemuž je feudální statek udělen, má pro toho, kdo mu jej udělil, vykonávat určité služby a pokud nejsou řádně poskytovány, majetek by se měl vrátit původnímu držiteli.

Alodiarii. *Viz* Allodarii.

Alone. Stranou nebo odděleně od ostatních; samotný; sám.

Along. Podél, zahrnující změnu polohy (motion) nebo u (at) nebo blízko (near), na rozdíl od across (přes). U (by), na (on), nahoru (up to) nebo přes (over), podle předmětu a kontextu. Tento pojem neznamená nutně dotýkání se všech bodů, ani nutně nezahrnuje dotyk.

A lour foy. V (jejich) loajalítě.

Also. Kromě; rovněž; nadto; stejně tak; podobným způsobem; podobně; také; mimoto. Nějaká jiná věc; včetně; dále; dále pak; stejným způsobem; téměř totéž, co „and“ (a) nebo „likewise“ (rovněž).

A.L.T.A. American Land Title Association. Americké sdružení pozemkových titulů.

Alta proditio. Práv. lat. Ve starém anglickém právu velezrada. 4 Bl. Comm. 75. *Viz* Treason.

Altarage. V kanonickém právu dary učiněné na oltář; veškeré zisky, které přírůstají knězi prostřednictvím oltáře.

Alta via. Práv. lat. Ve starém anglickém právu cesta (highway). *Alta via regia*, králova cesta, „královská hlavní ulice“.

Alter. Změnit. Učinit v něčem změnu; modifikovat; změnit v určitém stupni; změnit některé prvky nebo detaily, aniž jde o nahrazení úplně novou věcí nebo změnu

totožnosti věci, do které je zasahováno. Částečně změnit. Změnit v jednom nebo několika směrech, avšak aniž je změněna samotná existence nebo totožnost měněné věci; vzrůst nebo zmenšit. *Viz* Alteration; Amend; Change.

Alteration. Změna; přeměna; učinění odlišným. Změna věci z jedné formy nebo stavu do jiné; učinění věci odlišnou od té, kterou byla, aniž je změněna její samotná totožnost. *Viz* Alter.

Úkon učiněný na listině, jímž je změněn její význam nebo jazyk. Jazyk odlišný v právním účinku, nebo změna v oprávněních, podílech nebo povinnostech stran. Zavádí určitou změnu do podmínek, smyslu, jazyka nebo podrobností daného instrumentu. Tohoto pojmu se běžně neuzívá pro takové změny, které znamenají nahrazení prakticky novým dokumentem. „Alteration“ je *material* (materiální, podstatná), pokud má nebo může mít vliv na práva osob zainteresovaných na daném dokumentu. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 3–407. *Viz také* Fraudulent alteration; Material alteration; Mutation; Spoliation.

Alteration of contract. Změna smlouvy. Změna v ustanoveních smlouvy. Pokud je změna materiální (podstatná), způsobuje zánik oprávnění strany, která smlouvu mění, a zprošťuje závazku druhou stranu. Posouzení toho, zda jde o materiální změnu, spočívá v tom, zda se změni oprávnění toho, vůči němuž se závazek uzavírá (tzn. oprávněného ze závazku, obligeje), ve vztahu ke straně, která provádí změnu nebo ve vztahu ke třetí osobě. Restatement of Contracts (Restatement smluv), 434.

Alteration of trust. Změna trustu. Úkon zřizovatele trustu měnící podmínky trustu, obecně podléhající oprávnění měnit a doplňovat původní listinu o zřízení trustu.

Altercation. Prudká hádka. Prudké slovní spory. Hádky nebo spor vedené se zápallem nebo zlostí. Ivory v. State, 128 Tex. Cr. R. 408, 81 S.W.2d 696, 698.

Alter ego. Druhé já. Podle doktríny „alter ego“ soud pouze nepřihlédne k osobnosti korporace a považuje jednotlivce za odpovědného za úkony vědomě a úmyslně učiněné jménem korporace. Ivy v. Plyler, 246 Cal. App.2d 678, 54 Cal. Rptr. 894, 897. K tomu, aby bylo možno se opírat o doktrínu „alter ego“, je třeba prokázat, že akcionáři nepřihlédli k osobnosti korporace, učinili korporaci pouze převodní pákou pro sjednávání svých soukromých obchodů a že jednotlivé zvláštní útvary korporace a jejich akcionářů fakticky přestaly existovat. Sefton v. San Diego Trust & Savings Bank, Cal. App., 106 P.2d 974, 984. Doktrína „alter ego“ nevytváří majetek pro korporaci nebo v ní, ale jen spojuje odpovědnost s jednotlivcem, který korporaci používá pouze jako nástroj pro řízení svého soukromého podnikání a taková odpovědnost pramení z podvodu, kterého se dopouští nikoli vůči korporaci, ale ve vztahu k třetím osobám, které jednají s korporací. Garvin v. Matthews, 193 Wash. 152, 74 P.2d 990, 992. *Viz také* Instrumentality rule.

Alterius circumventio alii non praebebat actionem. Z podvodu jednoho nevzniká druhému žaloba. Na základě oklamání jedné osoby nepřísluší druhé osobě právo na žalobu.

Alternat. Alternace. Zvyklost mezi diplomaty, podle níž pořadí a místa různých mocností, které mají stejné právo a nároky na přednost, se příležitostně mění, buď na

základě určitého pravidelného pořádku nebo na základě pořádku určeného losem. Např. při textaci mezinárodních smluv a úmluv je zvyklostí určitých mocností se střídání, a to jak v preambuli, tak v podpisech s tím, že na exempláři, který každá mocnost obdrží, je sama uvedena na prvním místě.

Alternate legacy. *Viz* Legacy.

Alternate valuation date. Alternativní datum ocenění. Majetek přecházející z nějaké osoby smrtí může být oceněn pro účely dědické daně buď ke dni smrti nebo alternativním datem ocenění. Alternativní datum ocenění je šest měsíců buď ode dne smrti nebo ode dne, kdy je s majetkem podle pozůstalosti disponováno, podle toho, který den nastane dříve. Použití alternativního data ocenění vyžaduje afirmativní volbu ze strany vykonavatele nebo správce pozůstalosti. I.R.C. (Daňový zákoník) 1014(a), 2032.

Alternatim. Lat. Alternativně, zaměnitelně.

Alternativa petitio non est audienda. Žaloba s alternativami (s více možnostmi) není přípustná.

Alternative. Alternativa. Jedna nebo druhá ze dvou věcí; možnost volby nebo výběru; dovolení výběru mezi dvěma nebo více věcmi nebo úkony, které mají být učiněny.

Alternative contract. Alternativní smlouva. Smlouva, jejíž ustanovení umožňují plnění provedením jednoho z více úkonů podle volby strany, která má plnění poskytnout.

Alternative dispute resolution. Alternativní řešení sporů. Tento pojem se vztahuje na procesy řešení sporů na základě jiných prostředků, než je řízení před soudem; např. arbitráží (rozhodčím řízením), zprostředkováním, zjednodušeným řízením (mini—trials, viz *tam*). Takové procedury, které jsou obvykle méně nákladné a pružnější, se stále více používají v obchodních a pracovních sporech, rozvodových věcech, v řešení deliktů (mimosmluvních) nároků týkajících se motorových vozidel a zanedbání lékařské péče a v jiných sporech, které by pravděpodobně jinak byly řešeny v řízení před soudem. *Viz také* Arbitration; Mediation; Mini—trial; Trial (Summary jury trial).

Alternative judgement. *Viz* Judgment.

Alternative minimum tax (AMT). Alternativní minimální daň. Daň ukládaná jednotlivcům, majetku, trustům a počínaje daňovými roky od r. 1986 též korporacím. Daň směřuje k zajištění toho, že všichni daňoví poplatníci zaplatí alespoň minimální částku daní. Sazba AMT je stanovena procentem z alternativního minimálního zdanitelného příjmu. I.R.C. (Daňový zákoník) 55–59.

Alternative obligation. Alternativní závazek. Závazek umožňující tomu, kdo se zavazuje, vybrat si, kterou učiní ze dvou věcí, přičemž splnění kterékoli z nich uspokojí danou smlouvu. Příkladem takového druhu závazku je slib dodat určitou věc nebo zaplatit určitou částku peněz.

Alternative pleading. Alternativní podání u soudu. Forma podání, která byla původně zakázána, nyní je však již uznána Federálními pravidly civilního řízení a pravidly civilního řízení jednotlivých států USA, podle které účastník řízení předkládá jakožto uplatňovaný nárok nebo obranu dvě nebo více prohlášení, která nemusejí být nutně konzistentní. Pokud jsou dvě nebo více

prohlášení učiněna alternativně a jedno z nich by bylo samo o sobě dostatečné, není podání považováno za nedostatečné v důsledku nedostatečnosti jednoho nebo více alternativních prohlášení. Viz Fed. R. Civil P. (Federální pravidla civilního řízení) 8(e)(2).

Alternative relief. Alternativní procesní prostředek, ochrana. Podle Federálních pravidel civilního řízení (Fed. Rules Civ. Proc.) 8(a) se může strana požadující rozsudek domáhat tohoto rozsudku alternativně, např. žalovat na peněžitý rozsudek a na poskytnutí ochrany na základě ekvity (equitable relief).

Alternative remainders. Alternativní remaindery (česká katekatská nároky na právní titul k majetku, viz Remainder). Remaindery, v nichž je dispozice s majetkem stanovena alternativně s tím, že jeden z remainderů se stane účinným pouze tehdy, pokud nevstoupí v účinnost jiný remainder, a to v substituci (náhradou) za něj.

Alternative remedies. Viz Alternative relief.

Alternative writ. Alternativní writ. Writ (soudní příkaz) podle common law, který nařizuje osobě, proti níž je vydán, aby učinila určenou věc, nebo předložila soudou odůvodnění, proč jí nelze nutit, aby tak učinila. Podle soudní praxe common law je první *mandamus* alternativním writem; moderní soudní praxe se však bez tohoto writu často obejde a na jeho místě je vydáno nařízení, aby bylo předloženo odůvodnění. Viz Mandamus.

Alterum non laedere. Jinému neškodit, nepůsobit mu újmu. Tato maxima a dvě další, *honeste vivere* a *suum cuique tribuere* (viz tam) jsou Justinianem považovány za základní principy, na nichž jsou založena právní pravidla.

Alteruter. Lat. Jeden ze dvou; každý z nich.

Altius non tollendi. Výše nelze stavět. V kontinentálním právu služebnost zavazující vlastníka domu, na základě které nemůže stavět nad určitou výši.

Altius tollendi. Výše lze stavět. V kontinentálním právu služebnost, která spočívá v právu toho, kdo má k němu nárok, postavit svůj dům tak vysoko, jak považuje za vhodné. Obecně však každý užívá svého privilegia, pokud není omezen nějakým jiným právním titulem v opačném směru.

Alto et basso. Vysoko a nízko. Toto spojení se používá na dohodu učiněnou mezi dvěma stranami ve sporu, že veškeré sporné věci předloží, *alto et basso*, arbitráži (rozhodčímu řízení).

Altum mare. Práv. lat. Širé moře (v češtině dnes spíše užíván výraz volné moře, pozn. překl.). Ve starém anglickém právu širé moře. Hluboké moře. *Super altum mare*, na širém moři.

A lui et a ses heritiers pour toujours. Jemu a jeho dědicům navždy.

Alveus. Řečiště nebo kanál, kterým teče proud vody v rámci svého běžného toku. *Alveus derelictus*, opuštěný kanál.

A.M. *Ante meridiem*, před polednem. Běžně se užívá pouze ve zkratce. Rovněž *artium magister*, mistr umění. Rovněž *annus mirabilis*, zázračný rok — 1666, rok porážky nizozemského válečného loďstva a velkého požáru v Londýně. Rovněž *anno mundi*, v roce světa; tzn. kdy se říká, že došlo ke vzniku světa, r. 4004 před Kristem.

A.M.A. American Medical Association. Americké lékařské sdružení.

A ma intent. Podle mého činu.

Amalgamation. Amalgamace, slučování, splynutí. Spojení různých ras nebo rozdílných prvků, společností, sdružení nebo korporací, které vytváří homogenní celek nebo nové těleso; smíchování (interfusion); sňatek mezi příslušníky různých skupin; sloučení společností (consolidation); fúze (merger); srůstání (coalescence); jako např. splynutí kapitálu (amalgamation of stock).

Amalphitan code *nebo table.* Amalfitánský kodex nebo tabule. Sbírka námořních zákonů, vytvořená koncem jedenáctého století lidmi z Amalphi. Sestává ze zákonů o námořních věcech, které platily v zemích ležících u Středozevního moře; a v těchto zemích byla po dlouhou dobu uznávána jako autoritativní. Stala se součástí námořního práva. Viz Code.

A manibus. Lat. Dosl. od rukou. Královský písař. Viz Amanuensis.

Amanuensis. Amanuensis, písař. Ten, kdo píše pro jiného to, co tento diktuje.

A manu servus. Lat. Pomocník nebo služebník, který je po ruce; písař; sekretář.

Ambactus. Posel; vyslaný sluha; ten, jehož služby jeho pán někomu pronajal.

Ambasciator. Osoba vyslaná ke službě pro jiného; osoba vyslaná do služby. Slovo často se vyskytující u středověkých spisovatelů.

Ambassador. Velvyslanec. Veřejný úředník vybavený vysokými diplomatickými zmocněními, pověřený státem ke sjednávání mezinárodních záležitostí svého státu s cizím státem.

Velvyslanec Spojených států je osobním zástupcem prezidenta a podléhá prezidentovi prostřednictvím státního tajemníka. Velvyslanci mají plnou odpovědnost za provádění zahraniční politiky pomocí veškerého personálu vlády USA v zemi svého pověření, vyjma osoby podléhající vojenskému velení. Jejich kompetence zahrnuje sjednávání dohod mezi Spojenými státy a hostitelskou zemí, vysvětlování a rozšiřování oficiální politiky USA a udržování přátelských vztahů s vládou a lidem této země. 22 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 3942.

Původně se rozlišovalo mezi *Ambassadors Extraordinary* (mimořádnými velvyslanci), kteří byli vysíláni ke sjednávání zvláštních záležitostí nebo k tomu, aby zůstali na neurčenou dobu, a *Ambassadors Ordinary* (řádnými velvyslanci), kteří byli vysíláni na stálé mise; tento rozdíl se však již neuplatňuje.

Viz také Diplomatic agent.

Ambidexter. Oboustranný (levák i pravák); obojaký člověk. Ten, kdo je zručný na obě ruce; ten, kdo hraje na obě strany. Dříve se používalo ve vztahu k právnímu zástupci, který dostal zapláceno od obou stran, a později ve vztahu k porotci, který ve věci, v níž rozhodoval, byl sám vinen.

Ambigua responsio contra proferentem est accipienda. Nejasnou (dvojsmyslnou) odpověď je třeba vykládat v neprospěch toho, kdo ji dává (dosl. proti tomu, kdo ji nabízí).

Ambiguus casibus semper praesumitur pro rege. V pochybných případech je vždy presumováno ve prospěch krále.

Ambiguitas. Lat. Ambiguita, nejasnost, dvojsmyslnost. Z *ambiguus*, pochybný, nejistý, záhadný. Neurčitost významu.

Ambiguitas latens, latentní (skrytá) ambiguita; *ambiguitas patens*, patentní (zřejmá) ambiguita. Viz Ambiguita.

Ambiguitas contra stipulatorem est. Ambiguita ve smlouvě je k tíži tomu, kdo ji formuloval. Pochybná slova budou vykládána proti straně, která je použila.

Ambiguitas verborum latens verificatione supplementur; nam quod ex facto oritur ambiguum verificatione facti tollitur. Skrytá ambiguita ve slovech může být odstraněna na základě důkazu; pokud však nejasnost vyplývá z vnější skutečnosti, může být vysvětlena vnějším důkazem. Říká se, že jde o „an unprofitable subtlety; inadequate and uninstrucive“ (subtilnost, ze které nelze čerpat, která není adekvátní a instruktivní).

Ambiguitas verborum patens nulla verificatione excluditur. Zřejmá ambiguita vylučuje veškeré důkazy, nemůže být vysvětlena žádným vnějším důkazem (nebo ji nikdy nelze zhojit nějakým tvrzením).

Ambiguity. Ambiguita, dvojsmyslnost. Pochybnost; dvojí význam. Duplicita, nerozlišitelnost nebo neurčitost významu výrazu použitého v písemném instrumentu. Potřeba jasnosti nebo určitosti; obtížné k pochopení nebo rozlišení; pochybného dosahu. Pokud jde o Extrinsic ambiguity (vnější ambiguitu), viz toto heslo.

Ambiguita existuje tehdy, jestliže rozumné osoby mohou v zákoně, dokumentu apod. najít různé významy, Laskaris v. City of Wisconsin Dells, Inc., App., 389 N.W.2d 67, 70, 131 Wis.2d 525; jestliže lze najít dobré argumenty pro obě z proti sobě stojících stanovisek, pokud jde o význam výrazu v dokumentu, Atlas Ready-Mix of Minot, Inc. v. White Properties, Inc., N.D., 306 N.W.2d 212, 220; jestliže použití příslušných interpretačních pravidel vztahujících se na dokument jako celek nevede k určitému zjištění, který ze dvou nebo více významů dávají slova použitá stranami, Wood v. Hatcher, 199 Kan. 238, 428 P.2d 799, 803.

Jazyk smlouvy je „ambiguous“ (nejasný, dvojsmyslný), jestliže jej lze rozumně vykládat ve více než jednom smyslu. City of Sioux Falls v. Henry Carlson Co., Inc., S.D., 258 N.W.2d 676, 679. Zkouškou pro rozhodnutí, zda je smlouva „ambiguous“, je okolnost, zda by rozumné osoby považovaly smlouvu za takovou, kterou je možno vykládat více než jedním způsobem. Tazee—Freeze Leasing Corp. v. Milwid, Ind. App., 365 N.E.2d 1388, 1390.

Ambiguitu jazyka je třeba odlišovat od nesrozumitelnosti (unintelligibility) a nepřesnosti (inaccuracy), neboť o slovech lze říci, že jsou ambiguoční, pouze tehdy, pokud se jejich význam zdá pochybným a neurčitým osobám, které jsou s ohledem na svou odbornost a znalosti způsobilé jim porozumět. Neznámená neurčitost vznikající z použití zvláštních slov nebo z použití běžných slov se zvláštním významem. Ambiguita je *latent* (latentní, skrytá) tam, kde je použitý jazyk jasný a srozumitelný a nabízí pouze jediný význam, avšak určitá vnější skutečnost nebo důkaz zvenčí vytváří nutnost výkladu nebo výběru ze dvou nebo více možných významů, jako např. tam, kde je předložen zjevně jasný a nedvojsmyslný popis věci, který však odpovídá různým kusům majetku. Logue v. Von Almen, 379 Ill. 208, 40 N.E.2d 73, 82. *Patent* (patentní, zjevná) ambiguita je

taková, která se objevuje na přední straně instrumentu a vyplývá z použitého jazyka, který je vadný, nejasný nebo nesmyslný.

Ambiguity upon the factum. Ambiguita týkající se věci samé. Ambiguita ve vztahu k samotnému základu konstrukce jeho pojmů. Tohoto výrazu se používá např. při pochybnosti, zda pořizovatel závěti zamýšlel učinit zvláštní doložku součástí poslední vůle, nebo zda tam byla uvedena s jeho vědomím, nebo zda kodicil (dodatek k závěti) měl být novým uveřejněním poslední vůle, nebo zda byla reziduární doložka náhodně vypuštěna.

Ambiguous. Viz Ambiguity.

Ambiguum pactum contra venditorem interpretandum est. Dvojsmyslnou smlouvu je nutno vykládat v neprospěch prodávajícího.

Ambiguum placitum interpretari debet contra proferentem. Dvojsmyslné procesní podání je třeba vykládat v neprospěch toho, kdo je předložil.

Ambit. Hranice. Hraniční čára, např. jdoucí kolem nějakého místa; vnější nebo uzavírací linie nebo vymezení. Limity nebo okruh oprávnění nebo kompetence; čára ohraničující jakýkoli předmět.

Ambitus. Obstarání veřejného úřadu nebo funkce za peníze nebo dary; protiprávní koupě a prodej veřejné funkce.

Amblotic. Amblotický. Mající sílu způsobit potrat; cokoli použité k vyvolání potratu.

Ambulance chaser. Dosl. úrazový lovec. Lidový výraz pro právního zástupce, který se zabývá případy nedbalosti nebo právního zástupce jednajícího za paušální odměnu nebo slib procentní částky z vysouzené náhrady. Rovněž výraz popisující praxi některých právních zástupců při projednávání osobní újmy, která mohla být způsobena nedbalostí nebo protiprávním jednáním jiné osoby, spočívající v tom, že okamžitě vyhledají poškozenou osobu se záměrem zajistit si plnou moc k podání žaloby ve věci této újmy. Laici, kteří se seznamují s výskytem nehod a vyhledávají poškozené osoby nebo jejich zástupce se záměrem získat pro nějakého právního zástupce možnost zastupování ve sporu, který v důsledku nehody vznikne. Viz také Runner.

Ambulatoria est voluntas defuncti usque ad vitae supremum exitum. Vůle zesnulého je až do nejposlednějšího okamžiku života volná (tzn. lze ji změnit, odvolat).

Ambulatory. Ambulatořní, změnitelný. Lat. *ambulare*, jít kolem. Pohyblivý; odvolatelný; podléhající změně; způsobilý být změněn.

Ambulatoria voluntas (změnitelná poslední vůle) označuje oprávnění, které má zůstavitel, změnit během svého života poslední vůli.

Courts. Soudy. Soud královské stolice v Anglii byl původně nazýván ambulatory court (pohyblivý soud), neboť následoval osobu krále a konal se někdy v jednom místě a někdy v jiném. Stejně tak ve Francii byl nejvyšší soud parlamentu původně pohyblivý. 3 Bl. Comm 38, 39, 41.

Ambulatory disposition. Změnitelné nebo odvolatelné ustanovení. Rozsudek, vyhláška nebo výrok, který může být změněn, doplněn nebo zrušen.

Ambush. Ležet v úkrytu, překvapit, dát do úkrytu nebo do zálohy.

A me. Lat. *ego*, já. Výraz ve feudálních úkonech svěřujících majetek označující přímé léno výše postaveného lenního pána. Neoprávněně mně zadržováno. O tom, kdo neoprávněně získal držbu mého majetku, se říká „to withhold a me“ (že mně majetek zadržuje). To pay (zaplatit) a me, znamená zaplatit z mých peněz.

Ameliorating waste. Škoda přinášející zlepšení. Čin nájemce, který přestože technicky zakládá škodu, ve skutečnosti vede ke zlepšení namísto toho, že by zemi způsoboval újmu. Obecně podle pravidel ekvity (*viz tam*) není způsobení takové škody zakazováno.

Ameliorations. Zlepšení, vylepšení.

Amenable. Podléhající, přístupný něčemu. Podřízený zákonu; odpovědný; podléhající potrestání.

Rovněž znamená tractable (poddajný, poslušný), takový, kterého lze snadno vést nebo řídit; původně se používalo na manželku, která se nechala ovládat svým manželem.

Amend. Změnit, doplnit. Zlepšit. Změnit k lepšímu odstraněním vad nebo chyb. Změnit, opravit, revidovat. Texas Co. v. Fort, 168 Tenn. 679, 80 S.W.2d 658, 660. *Viz* Amendment.

Amende honorable. Veřejná omluva. Ve starém anglickém právu to byla sankce ukládaná osobě spočívající v zostuzení nebo ztrátě cti, jakožto potrestání za jakýkoli trestný čin nebo za účelem odškodnění jakékoli újmy způsobené jiné osobě, jako např. jít do kostela v bílém rubáši, s provazem kolem krku a pochodit v ruce a prosit o odpuštění Boha nebo krále nebo jakoukoli soukromou osobu za spáchání nějakého trestného činu. Trest dosti obdobný, nesoucí stejné jméno, byl rozšířen ve Francii pro trestné činy proti veřejné počestnosti nebo mravnosti. Tento trest byl zrušen zákonem z 25. září 1791. V r. 1826 byl znovu zaveden v případech svatokrádeže a byl definitivně zrušen v r. 1830.

Amendment. Změna, doplněk, zlepšení. Změnit nebo modifikovat k lepšímu. Změnit modifikací, vypuštěním nebo doplněním.

Practice and pleading. Soudní praxe a řízení. Oprava vady nebo omylu, k němuž došlo v jakémkoli řízení, soudním podání nebo postupu podle zákona nebo v postupu podle ekvity (*viz tam*) a která se provádí buď přímo v průběhu řízení nebo na základě souhlasu stran nebo na základě návrhu podaného soudem, před nímž řízení probíhá. Podle Federálních pravidel pro civilní řízení (Fed. R. Civil P.) je to každá změna v soudních podáních, i když nikoli nutně oprava, kterou může strana provést jakožto samozřejmost kdykoli do doby, než bylo předloženo podání, které na takové podání reaguje (responsive pleading, *viz tam*). Taková změna nebo oprava může být nezbytná pro podání potvrzující důkaz. Pravidlo 15(a), (b). Změna se vztahuje zpět k původnímu podání, pokud jeho objekt vyplýval z jednání uvedeného nebo která byla snaha uvést v původním podání. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 15(c). *Srov.* Supplemental pleading.

Amendment of judgment. Změna rozsudku. Rozsudek může být změněn nebo doplněn z příslušných důvodů na základě návrhu, pokud je takový návrh podán do deseti dní po záznamu rozsudku (entry of judgment, *viz tam*). Fed. R. Civ. P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 59(e). *Viz* také Pravidlo 60 (Oprava rozsudku nebo nařízení).

Amendment of trust. Změna trustu (*viz tam*). Dodatek, který mění původní ustanovení resp. podmínky trustu, jehož uskutečnění může být vyhrazeno zřizovatelem trustu v původním instrumentu, kterým je trust zřízen.

Amendment on court's own motion. Změna na základě vlastního podnětu soudu. Změna nebo doplněk k podání nebo jinému dokumentu provedená soudcem bez předchozího návrhu strany.

Amends. Odškodnění. Uspokojení dané škůdcem poškozené straně za škodu, které se dopustil.

Amenity. Výhodná poloha, příjemné umístění. V právu nemovitostí takové okolnosti z hlediska umístění, výhledu, polohy, přístupu k vodě, apod., které zvyšují příjemné užívání majetku nebo přání jej vlastnit pro účely bydlení nebo přispívají spíše k pohodlí a požtškům držitelů majetku, než k jejich nezbytným potřebám. Mímořádné nebo nehmotné položky často spojené s majetkem. Mohou být hmotné. V obytném domě „amenities“ často zahrnují bazény, parkovou úpravu a tenisové kurty.

V právu věcných břemen (*easements, viz tam*) spočívá „amenity“ v tom, že vlastník se zdrží takové činnosti na svém vlastnictví, kterou by mohl jinak, pokud by nebylo uděleno nebo sjednáno dané břemeno, oprávněně vykonávat. Někdy nazýváno „negativním břemenem“ na rozdíl od takového druhu břemen, která nutí vlastníka, aby strpěl, že něco na jeho majetku vykonává jiná osoba. Equitable Life Assur. Soc. v. Brennan, 30 Abb. N.C. 260, 24 N.Y.S. 784, 788. Restriktivní ujednání. South Buffalo Stores v. W. T. Grant Co., 153 Misc. 76, 274 N.Y.S. 549, 555.

Amens. *Viz* Demens.

A mensa et thoro. Lat. Od stolu a lože, avšak obvykle se překládá „from bed and board“ (od lože a stolu). Druh rozvodu (v češtině odpovídá výraz rozluka, pozn. překl.), který je spíše oddělením stran na základě zákona než rozdělením manželství. *Viz* Separation.

Amentia. Duševní choroba (insanity); idiotství. *Viz* Insanity.

Amerce. Pokutovat. Uložit pokutu; potrestat pokutou.

Amercement. Pokuta. Peněžité trest mající charakter pokuty ukládaný úředníkovi za určité závadné jednání nebo zanedbání povinnosti. Sherman v. Upton, Inc., S.D., 242 N.W.2d 666, 667. V common law (*viz tam*) byl vyměřován šlechtou, pod kterou delikvent spadal, nebo affeerory (*viz tam*), nebo byl ukládán podle uvážení soudu nebo lenního pána.

Rané common law požadovalo, aby žalobce, který prohrál svůj proces, zaplatil svému odpůrci „wer“, peněžité trest, který se lišil podle postavení žalobce, avšak po dobytí Normany uvolnil wer cestu této pokutě zvané „amercement“, což byla pružnější sankce placená soudem, jejíž částka, alespoň v teorii, se rozlišovala podle závadnosti nebo nesprávnosti žalobcovy chování. Friedman v. Dozorc, 412 Mich. 1, 312 N.W.2d 585, 595.

American. Ze Spojených států nebo patřící ke Spojeným státům.

American Arbitration Association. Americká arbitrážní asociace. Národní organizace rozhodců, z nichž jsou vybíráni gremiální rozhodci pro pracovní a obchodní spory. Asociace vytvořila Mravní kodex a Procesní pravidla pro jednání a chování rozhodců. *Viz* Arbitration.

American Bar Association. Sdružení amerických právníků. Národní asociace právníků, jejímž prvořadým účelem je zdokonalování právnických služeb a správy soudnictví. Členství v ABA je otevřené pro každého právníka, který má ve státě USA, v němž působí, dobrou pověst.

American Bar Foundation. Nadace amerických právníků. Je napojena na Sdružení amerických právníků (American Bar Association) a zabývá se sponzorováním a zakládáním projektů právního výzkumu, výchovy a sociálních studií.

American clause. Americká doložka. V námořním pojištění ustanovení v námořní pojistce, podle něhož v případě jakéhokoli dalšího pojištění bude pojistitel přesto odpovídat za plný rozsah částky, na kterou pojistil, bez práva požadovat příspěvek od dalších pojistitelů.

American digest system. *Viz* Digest.

American experience table of mortality. Americká empirická tabulka úmrtnosti. Řada tabulek týkajících se životního pojištění, nákladů a hodnot, které se mění podle věku pojištěného, doby, po kterou pojistka platila a ustanovení konkrétní pojistky.

American Federation of Labor. Americká federace práce. Sdružení pracovních odborů.

American Law Institute. Americký právní institut. Skupina amerických právních vědců, kteří jsou odpovědní za restatements v různých právních disciplínách a kteří společně s Národní konferencí komisařů pro jednotné zákony států USA (National Conference of Commissioners on Uniform State Laws) připravují některé jednotné zákony států USA, např. Uniform Commercial Code (Jednotný obchodní zákoník). *Viz* Restatement of Law.

American rule. Americké pravidlo. Tradiční „American Rule“ spočívá v tom, že náhrada za odměnu právnímu zástupci se nepřiznává straně, která ve sporu zvítězila (tzn. že každý účastník řízení musí platit odměnu svému zástupci), pokud k tomu není zákonně nebo smluvně oprávněn; existují však výjimky, kdy lze přiznat náhradu úspěšné straně, pokud protistrana jednala ve zlé víře, svévolně, kverulantsky nebo na základě nespravedlivých důvodů nebo pokud ze sporu plyne podstatná výhoda pro členy určité třídy a věcná příslušnost soudu umožňuje takový výrok o náhradě, kterým mohou být náklady rozděleny mezi ně proporcionálně. Huecker v. Milburn, C. A. Ky., 538 F.2d 1241, 1245. Kromě toho může soud podle svého uvážení přiznat náhradu odměny za právní zastoupení ve věcech občanských práv vítěznému odpůrci, jestliže žaloba byla frivolní, neodůvodněná nebo nepodložená. Christiansburg Garment Co. v. EEOC, 434 U.S. 412, 98 S. Ct. 694. Stejně tak řada federálních zákonů USA má ustanovení předvídací náhradu za právní zastupování vítězným žalobcům v žalobách, které se týkají porušování různých federálních zákonů (např. Fair Labor Standards Act – Zákon o pravidlech slušnosti v pracovních vztazích, 16, 29 U.S.C.A. – Anotovaný zákoník USA, 216(b)). *Viz* také Equal Access to Justice Act.

Ameublisement. Dohoda o podrobení nemovitého majetku režimu movitého majetku. Ve francouzském právu druh dohody, která na základě fikce dává nemovitému majetku vlastnost majetku movitého.

Ami; amy. Přítel; jako např. *alien ami*, cizí přítel, přítel patřící ke státu, který je s námi v míru; *prochein ami*, blízký přítel žalující za nezletilého, vdanou ženu, apod. nebo je obhajující.

Amiables compositeurs. *Viz* Amicable compounders.

Amicable. Přátelský; se vzájemnou trpělivostí. Dohodnutý nebo odsouhlasený stranami, které mají kontraktorní zájmy nebo jsou ve sporu; na rozdíl od hostile (nepřátelský) nebo adversary (stojící na opačné straně).

Amicable action. Přátelská žaloba. Žaloba podaná a vedená na základě vzájemného souhlasu a dohody stran za účelem získání rozsudku soudu ohledně pochybné právní otázky, přičemž skutečnosti jsou obvykle uspořádány na základě dohody. *Viz* Case (Case agreed on); Declaratory judgment.

Amicable compounders. Přátelští rozhodci. V právu a soudní praxi státu Louisiana jsou amicable compounders rozhodci oprávnění v něčem zmírnit přísnost zákona ve prospěch přirozené spravedlnosti.

Amicable scire facias to revive a judgment. Přátelský scire facias k obnovení vykonatelnosti rozsudku. Písemná dohoda, podepsaná osobou, která bude obnovením vázána, v podobě writu znějícího na scire facias (writ of scire facias, *viz tam*) s uznáním předmětného rozsudku, která musí být řádně evidována ve sbírce rozhodnutí, avšak nevyžaduje žádné řízení ze strany soudu a která má sílu a účinnost rozsudku vydaného na základě adverbního nebo opověděného writu na scire facias.

Amicus curiae. Doslova znamená přítel soudu. Osoba mající silný zájem na předmětu žaloby, která však není účastníkem řízení, může požádat soud o povolení činit procesní úkony, zdánlivě ve prospěch strany, avšak ve skutečnosti za účelem navrhnout racionální řešení v souladu s vlastními názory. Takové úkony osoby zvané „amicus curiae“ jsou obvykle činěny v odvolacích řízeních týkajících se věci širokého veřejného zájmu; např. případů, týkajících se občanských práv. Tyto procesní úkony mohou činit soukromé osoby nebo vláda. V odvolacích k odvolacím soudům USA může být takový úkon podán pouze tehdy, jestliže je k němu přiložen písemný souhlas stran nebo na základě soudního povolení uděleného na návrh nebo na žádost soudu, ledaže jde o případ, kdy se souhlas nebo povolení nevyžadují, pokud je takové podání předloženo Spojenými státy nebo jejich úředníkem nebo jejich správním orgánem. Fed. R. App. P. (Federální pravidla pro odvolací řízení) 29. *Viz* také Sup. Ct. Rule 37.

Amita. Lat. Teta z otcovy strany. *Amita magna*. Pratateta z otcovy strany. *Amita major*. Prapateta z otcovy strany. *Amita maxima*. Prapateta nebo sestra prapatědečka.

Amitinus. Dítě bratra nebo sestry; bratranec nebo sestřenice; ten, kdo má téhož dědečka, avšak různého otce a matku.

Amittere. Lat. V kontinentálním právu a starém anglickém právu ztratit. Z toho staré skotské „amitt“.

Amittere curiam. Ztratit soud; být zbaven privilegia účastnit se soudního jednání.

Amittere legem terrae. Ztratit zákon své země. Ztratit ochranu poskytovanou zákonem své země.

Amittere liberam legem. Ztratit svobodný zákon. Ve starém anglickém právu ztratit své svobodné právo. Pojem mající stejný význam jako *amittere legem terrae*, (viz tam). Ten, kdo ztratil své právo, ztratil ochranu poskytnutou právem svobodnému člověku a stal se podřízeným téměř právu jakožto vazal nebo nevolník spjatý s půdou. Ztratit privilegium podávání svědectví pod přísahou u soudu; stát se bezprávným a nezpůsobilým podávat svědectví. Pokud kterákoliv ze stran při výzvě obžalovaného v souboji se žalobcem na důkaz nevinu (*wager of battle*) prohlásila „*craven*“ (vzdávám se), byla odsouzena *amittere liberam legem*; 3 Bl. Comm. 340.

Amnesia. Amnézie, ztráta paměti. Ztráta paměti jakožto důsledek organického traumatu, *deliria lesions diencephalonické části mozku*, hysterie nebo epilepsie. Z funkčního hlediska může ztráta identity představovat prostředek vypořádání se s neurotickým konfliktem. Třemi druhy amnézie jsou: anterograde (neschopnost zapamatovat si nové zážitky, může být rysem senility); retrograde (neschopnost vyvolat si dřívější zážitky); lacunar (ztráta paměti za určitá období života). Takový stav není obecně dostačující k tomu, aby osoba byla nezpůsobilá účastnit se procesu. U. S. ex rel. Parsons v. Anderson, 354 F. Supp. 1060, 1071–1072, aff'd 481 F.2d 94.

Amnesty. Amnestie. Suverénní akt prominutí činů v minulosti, udělovaný vládou všem osobám (nebo určitým druhům osob), které byly vinny trestným činem nebo deliktem, obecně jde o politické trestné činy – velezradu, pobuřování, odboj, vyhnutí se branné povinnosti – a často za podmínky, že tyto osoby se budou řádně chovat a plnit povinnosti v rámci určité doby. Zákon o reformě a kontrole přistěhovalectví (*Immigration Reform and Control Act*) z r. 1986 předvídal amnestii pro mnoho neevidovaných cizinců, kteří jsou již přítomni v zemi.

Amnestie („*amnesty*“) je součástí koncepce milosti (*pardon*) a amnestie je ve všech směrech obdobná plné milosti (*full pardon*) potud, že pokud je udělena, jsou zrušeny jak trest, tak potrestání; na rozdíl od milosti se však amnestie obvykle vztahuje k určitému druhu jednotlivců bez ohledu na individuální situaci. *State v. Morris*, 55 Ohio St.2d 101, 9 O.O.3d 92, 378 N.E.2d 708, 711.

Prohlášení osoby nebo osob, které nově získaly nebo jim byla navrátna suverénní moc ve státě, na základě které dávají milost všem osobám, z nichž se skládala vláda, která byla svržena, nebo které ji podporovaly nebo poslouchaly.

Amnestie je zrušením a zapomenutím trestného činu; milost je jeho odpuštěním. *Knote v. U. S.*, 95 U.S. 149, 152, 24 L. Ed 442. Amnestie se obvykle vztahuje na trestné činy proti svrchovanosti státu, na politické trestné činy; zatímco milost promíjí porušení míru ve státě. *Burdick v. United States*, 236 U.S. 79, 35 S. Ct. 267, 271, 59 L. Ed. 476.

Srov. Pardon; Parole.

Express amnesty (výslovná amnestie) je amnestie udělovaná na základě přímých ustanovení.

Implied amnesty (mlčky udělená amnestie) je amnestie, která vyplývá z toho, že mezi spornými stranami je uzavřena mírová smlouva.

Amobarbital. Nechráněné jméno pro izoamyl-etylbarbiturovou kyselinu.

Among. Mezi. Smíšený s toutéž skupinou nebo třídou nebo v ní. Vzájemně smíšený s. Ve společnosti nebo sdružení s. V poměru ke každému z nějakého celku, např. rozdělený „among“ (mezi) dědice. Uprostřed něčeho nebo prostředkem něčeho.

Amortization. Amortizace. V účetnictví rozložení (a výdajové zatížení) nákladů nebo jiného základu nehmotného aktiva po dobu jeho předpokládané životnosti. Nehmotná aktiva, která mají neurčitou dobu životnosti (např. goodwill, dobrá pověst) nelze amortizovat. Příklady amortizovatelných nehmotných statků jsou organizační náklady, patenty, autorská práva a podíly na pronájmu. Snižování dluhu nebo aktiva na základě opakujících se plateb pokrývajících úrok a část jistiny, od něhož se odlišují: (1) odpisování (*depreciation*), což je rozložení původních nákladů na určité aktivum, které se vypočítává z fyzického opotřebování a z uplynutí doby a (2) vyčerpání (*depletion*), což je snížení účetní hodnoty zdroje (např. nerostného zdroje) v důsledku přeměny v produkt na prodej. Operace spočívající ve splacení obligací, akcií, hypotéky nebo jiných dluhů, běžně ve vztahu ke státu nebo korporaci, prostřednictvím splátek nebo umořovacího fondu. „Amortizační plán“ na splacení dluhu je takový plán, kde existují dílčí platby jistiny a přírostlého úroku v určených obdobích po vymezenou dobu, při jejímž uplynutí celý dluh zanikne. *Srov.* Depreciation.

Amortization reserve. Amortizační rezerva. Účet vytvořený pro účetní potřeby pro postupné anulování závazku po určité časové období.

Amortized mortgage. Amortizovaná hypotéka. Splacení hypotéky během pravidelných určených časových intervalů prostřednictvím splátek stejně výše. To by vedlo ke snížení jistiny půjčky poté, co dojde k použití jakýchkoli peněžních prostředků ke splacení úroku.

Negative amortization. Negativní amortizace. Nastává tehdy, jestliže měsíční splátky nejsou dostatečně vysoké k tomu, aby pokryly veškeré náklady na úrok hypotéky s upravitelnou sazbou. Úroková sazba, která není pokryta, se připočítá k jistině půjčky, která pak může být vyšší než půjčená částka.

Amortization schedule. Amortizační rozvrh. Rozvrh pravidelně se opakujících splátek úroku a jistiny dlužného závazku.

Amotio. Odnětí, vyhnání, odnesení. V kontinentálním právu odtažení nebo odnesení. „The slightest *amotio* is sufficient to constitute theft, if the *animus furandi* be clearly established.“ I nepatrné odnětí je dostačující k tomu, aby zakládalo krádež, pokud bude jasně zjištěn úmysl krást. *Viz* Amotion.

Amotion. Odnětí, vyhnání, odnesení. Vyhnání nebo vypuzení, jako např. odnětí držby pachtýří pozemku (*tenant*) nebo zbavení úřadu. Odnětí držby pozemků. Ouster (vypuzení z držby) je *amotion* z držby. Odnesení nebo odvezení; protiprávní odnětí movitých věcí.

V právu společnosti je to procedura podle common law, na základě níž mohou akcionáři ze závažného důvodu zbavit ředitele jeho místa.

Amount. Částka, množství. Celkový účinek, podstata, množství, částka, výsledek nebo význam. Částka jistiny a úroku. *Viz také* Sum certain.

Amount covered. Krytá částka. V pojištění částka, která je pojištěna a za jejíž ztrátu pojišťitelé podle pojistky odpovídají.

Amount in controversy. Sporná částka. Náhrada škody, která je požadována nebo odškodnění uplatňované poškozenou stranou ve sporu; částka uplatňovaná nebo žalovaná v soudním řízení. *Glenwood Light & Water Co. v. Mutual Light, Heat & Power Co.*, 239 U.S. 12, 36 S. Ct. 30, 60 L. Ed. 174; *Wabash Ry. Co. v. Vanlandingham*, C.C.A. Mo., 53 F.2d 51. Částka představující uplatňovanou náhradu škody požadovaná z důvodu rozdílné soudní příslušnosti u Federálních soudů. 28 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 1332. *Viz* Jurisdictional amount.

Amount of loss. Částka představující ztrátu. V pojištění snížení hodnoty nebo ceny pojištěného předmětu, jeho zničení nebo znehodnocení, jako přímý důsledek působení rizika, proti němuž byl předmět pojištěn, podle hodnoty tohoto předmětu uvedené v pojistce, nebo jako náhrada za ztrátu, do výše, odpovídající krytí jeho hodnoty pojištěním. *Viz* Damages.

Amount realized. Realizovaná částka. Částka, kterou obdrží plátcé daně za prodej nebo směnu majetku. Měřítkem přijaté částky je souhrn hotovosti a slušné tržní hodnoty jakéhokoliv majetku nebo služeb, které byly přijaty, plus veškeré související dluhy, které kupující převzal. Vymezení realizované částky je výchozím bodem pro vymezení realizovaného zisku nebo ztráty. Realizovaná částka je vymezena v I.R.C. (Daňovém zákoníku) 1001(b) a jeho prováděcích nařízeních. *Viz* Realized gain *nebo* loss; Recognized gain *or* loss.

Amount to. Obnášet, činit, rovnat se. Dosáhnout v souhrnu; zvýšit nebo dosáhnout na základě akumulace jednotlivých částek nebo množství.

Amove. Odejmut, odnést. Odstranit z nějakého místa.

Amoveas manus. Lat. Dej ruce pryč. Ve starém anglickém právu po rozhodnutí příslušného úřadu měl král právo na zkonfiskované věci, at již pozemky, nebo jiný než nemovitý majetek; opravným prostředkem pro poškozenou osobu byla „*petition*“, nebo „*monstrans de droit*“, nebo „*traverses*“ (viz tam), pomocí nichž mohl prosadit své přednostní právo. Na základě nich byl vydán writ znějící na *quod manus domini regis amoveantur*.

Amparo. Dosl. ochrana. Ve španělsko americkém právu dokument vydaný jako ochrana tomu, kdo uplatňuje nárok na pozemek, dokud oprávněný komisař nebude moci naříditi znalecký posudek a vydat právní titul.

Amphetamine. Amfetamin. Narkotikum, které stimuluje centrální nervový systém. *Com. v. Crockett*, 229 Pa. Super. 80, 323 A.2d 257, 259. Jeho obchodním jménem je methedrin. Bezbarvá, těkavá, mobilní tekutina, inhalace její páry způsobuje stahování nosní sliznice při rýmách, sinusitidě a senné rýmě.

Ampliation. Dosl. odložení, odročení. V kontinentálním právu odložení rozsudku, dokud nebude případ dále prošetřen. Nařízení nového projednávání případu v určený den za účelem získání podrobnější informace.

Ve francouzském právu duplikát kvitance nebo jiného dokumentu. Notářská kopie úkonů před notářem provedených, doručena stranám.

Amplius. V římském právu více; dále; déle. Slovo, které vyslovoval prétor v případech, kde existovala nějaká nejasnost týkající se případu a *judices* (soudci) byli na rozpacích, zda odsoudit nebo zprostit obvinění; tímto slovem byl případ odložen na určený den.

Amputation of right hand. Amputace pravé ruky. Starý trest za neslušné chování před vyšším soudem; nebo za napadení soudce u soudu.

AMT. *Viz* Alternative minimum tax.

Amtrak. National Railroad Passenger Corporation. Národní sdružení cestujících v železniční dopravě.

A multo fortiori. Mnohem silněji, na základě mnohem silnějšího důvodu.

Amusement. Zábava; rozptýlení; užívání. Příjemné zaměstnávání myslí nebo to, co je poskytuje. *Young v. Board of Trustees of Broadwater County High School*, 90 Mont. 576, 4 P.2d 725, 726. *Viz také* Enjoyment.

Amusement tax. Daň ze zábavy. Vládou vybíraná daň ze vstupenek prodávaných na zábavních místech, při sportovních událostech apod.; vyjádřená procentem z ceny vstupenky. *Viz také* Luxury tax.

Amy. *Viz* Ami; Prochein ami.

An. Anglický neurčitý člen, ekvivalentní výrazu „one“ (jeden) nebo „any“ (kdokoli, cokoli); řidčeji užívaný k označení plurality.

Anacrisis. V kontinentálním právu zjišťování pravdy, vyslýchání svědků a vyšetřování prováděné ohledně jakékoli skutečnosti, zejména mučením.

Analogous. Analogický, obdobný. Odvozeno z řeckého *ana*, nahoru, a *logos*, smysl. Znamená mající určitou podobu nebo obdobu, která umožňuje dovodit analogii.

Analogy. Analogie, obdoba. Poměrná totožnost nebo obdobnost, kde neexistuje žádný precedent týkající se daného bodu. V případech téhož druhu se právníci uchylují k případům, které mají odlišný předmět, avšak jsou řízeny tímtež obecným principem. To je zdůvodněno analogií. Podobnost vztahů, které existují mezi srovnávanými věcmi.

Analytical jurisprudence. Analytická jurisprudenc. Teorie a systém právní vědy, která není vypracována na základě zjišťování etických principů nebo imperativů smyslu pro spravedlnost, ani na základě pravidel v dané době platných, nýbrž pomocí analýzy, klasifikace a srovnávání různých právních koncepcí. *Viz* Jurisprudence.

Anaphrodisia. Anafrodizie. Impotence; frigidita; neschopnost sexuálního styku existující u muže či ženy, v poslední uvedeném případě někdy nazývána „*dyspareunia*“.

Anarchist. Anarchista. Ten, kdo rozšiřuje a obhajuje doktrínu anarchie, viz tam. V zákonech o přistěhovalectví zahrnuje nejen osoby, které obhajují násilné svržení organizované vlády, ale i osoby, které věří v bezvládu jako v politický ideál a směřují ke stejnému cíli prostřednictvím propagandy.

Anarchy. Anarchie. Bezvládu; stav společnosti, kde není zákon nebo nadřazená moc; bezprávný stav nebo neexistence politického zřízení; destruktivní ve vztahu k vládě a zmatek ve vládě. Ve své nejlepší variantě patří ke společnosti řádně vytvořené spíše na základě dobrého chování než na základě práva, v níž každá osoba produkuje podle svých schopností a dostává podle svých potřeb, a ve své nejhorší variantě toto slovo patří k teroristickému odporu vůči všem současným vládám a sociálnímu řádu. Pokud jde „*criminal anarchy*“ (trestnou anarchii), viz Criminal.

Anathema. Klatba. Církevní trest, pomocí něhož je osoba oddělena od církevního sboru a má zakázán veškerý styk s jeho členy. Liší se od exkomunikace, která pouze zakazuje exkomunikované osobě chodit do kostela k přijímání.

Anathematize. Dát do klatby; prohlásit církevní autoritou za prokletého. *Viz* Anathema.

Anatocism. V kontinentálním právu opakovaný nebo zdvojený úrok; složitý úrok (úroky z úroků); lichva.

Anatomical gift. Anatomický dar. Testamentární darování lidského orgánu nebo orgánů, obecně za účelem lékařského výzkumu nebo transplantace. Většina států USA přijala Uniform Anatomical Gift Act (Jednotný zákon o anatomických darech), který umožňuje darování celého lidského těla nebo jeho části po smrti ke specifickému účelům.

Ancestor. Předek, předchůdce. Ten, od koho lineárně pochází nebo může pocházet jiná osoba; praotec. Předchozí držitel; osoba, která věc naposledy obsadila. Zemřelá osoba, od níž jiná osoba zdědila pozemek. Zahrnuje jak předky v pobočné řadě, tak v řadě přímé. Korelativní s „heir“.

Ancestral. Týkající se předků nebo toho, co jimi bylo učiněno; jako např. *homage ancestral* (*viz tam*). Odvozeno z ancestors.

Ancestral estates (majetek po předcích) je takový majetek, který přechází na základě smrti a nikoli koupí; nebo takový, který se nabývá buď smrtí nebo na základě zákona. Nemovitost, která přešla intestátní posloupností na základě smrti nebo odkazu od mrtvého předka nebo na základě listiny o darování od žijícího předka s tím, že slibem protiplenění (*consideration*, *viz tam*) není nic jiného než krev (tzn. pokrevní spojení, pozn. překl.). Nemovitý majetek přecházející na osoby, jimž je majetek rozdělen v důsledku smrti, darování nebo odkazu od jakéhokoliv příbuzného. Příděly pozemků členům indiánských kmenů nebo jejich dědicům měly režim stejný jako majetek po předcích. *McDougal v. McKay*, 237 U.S. 372, 35 S. Ct. 605, 607, 59 L. Ed. 1001.

Ancestry. Původ. Řada (linie) předků; osoby v této řadě. Pojem, který zahrnuje studium předků lidských bytostí a zvířat; rodokmen. Může být prokazováno všeobecnou známostí.

Anchorage. Kotevní, kotevní poplatek. V anglickém právu poplatek placený vlastníky lodí za užívání přístavu, kde zakotví.

Ancient. Starý; ten, který existoval od neurčité dávné doby nebo který jen na základě věku nabyl určitá práva nebo privilegia poskytovaná s ohledem na dlouhou dobu trvání.

Ancient deed. Stará listina. Listina stará 30 (nebo 20) let, o níž se uvádí, že byla řádně uschována a ohledně níž nejsou žádné pochybnosti. *Viz* Ancient writings.

Ancient demesne. Starý pozemkový majetek, dominikál. Manské statky, které v době Viléma Dobyvatele byly v rukou krále a takto jsou zaznamenány v *Domesday Book* (Pozemkové knize Anglie). Ve starém anglickém právu rovněž druh nájemního statku (*copyhold*), který se však liší od obecných nájemních statků v určitých privilegích, avšak ještě musí být k němu převeden právní titul na základě vzdání se, podle obvyčejí manského statku. Existují tři následující dru-

hy: (1) tam, kde jsou pozemky ve volné držbě na základě udělení krále; (2) pozemky ve zvykové volné držbě (*customary freeholds*, *viz tam*), které jsou v držbě manského panství ve starém demesne (dominikálu), avšak nikoli na základě poslední vůle lenního pána, i když právní titul k nim byl převeden vzdáním se nebo na základě listiny a umožnění přístupu; (3) pozemky v držbě na základě výpisu (*copy*) ze soudního zápisu podle poslední vůle lenního pána, označované jako *copyholds of base tenure* (nájemní statky na základě služebností získaného dědičného užívacího práva).

Ancient documents. *Viz* Ancient writings.

Ancient lights. *Viz* Lights, ancient.

Ancient readings. Staré texty. Texty nebo přednášky o starých anglických zákonech, dříve považované za velkou právní autoritu.

Ancient records. *Viz* Ancient writings.

Ancient rent. Stará renta. Renta vyhrazená v době, kdy byl sjednán nájem, pokud budova tehdy nebyla v pronájmu.

Ancients. Starší, kmeti, senioři. V anglickém právu šlechtici na právnických fakultách (*inns of court* a *inns of chancery*, *viz tam*). V Gray's Inn se společnost skládá z *benchers* (starších členů), *ancients*, *barristers* (advokátů) a studentů práv, a *ancients* jsou zde nejstaršími *barristers*. V *Middle Temple* (právnických koležích v Londýně) byli ti, kteří absolvovali studium, nazýváni „*ancients*“. *Inns of Chancery* se skládají z *ancients* a studentů nebo stážistů; z okruhu *ancients* je každoročně vybírán rektor nebo pokladník.

Ancient serjeant. Starší seržant (soudní úředník). V anglickém právu nejstarší z královských seržantů. Poslední představitel tohoto úřadu zemřel v r. 1866. *Viz* Serjeant at law.

Ancient street. Stará ulice. Tato doktrína není založena na skutečnosti, že ulice existovaly po dlouhou dobu, ale je uplatňována tehdy, když se ukáže, že společný převodce, který vlastní pozemky zahrnující předmětnou ulici, jakož i předmětný majetek a další parcely, vydal převodní listiny k parcelám, které je ohraničují ulicí, přičemž ulice je nejen věnována veřejnému užívání, ale současně jsou v této ulici vytvářena soukromá věcná břemena, která nelze odejmout bez náhrady. *Dwornick v. State*, 251 A.D. 675, 297 N.Y.S. 409, 411.

Ancient wall. Stará zeď. Zeď, která byla postavena k tomu, aby byla užívána, a fakticky také užívána byla, jako společná dělicí stěna po více než dvacet let, a to na základě výslovného dovození a stálého souhlasu vlastníků pozemku, na kterém stojí. *Schneider v. 44-84 Realty Corporation*, 169 Misc. 249, 7 N.Y.S.2d 305, 309.

Ancient water course. Starý vodní tok. Vodní tok je „*ancient*“ (starý), pokud kanál, kterým přirozeně protéká, existoval od nepaměti nezávisle na množství vody, které vypouští. *Earl v. De Hart*, 12 N. J. Eq. 280.

Ancient writings. Staré spisy. Dokumenty, které mají na své přední straně veškeré důkazy o svém stáří a autenticitě, které jsou staré 30 (nebo 20) let, a nacházely se v přirozené a rozumné úřední úschově. *Hartzell v. U. S.*, C.C.A. Iowa, 72 F.2d 569, 579. Takové spisy jsou považovány za pravé bez výslovného prokazování, pokud pocházejí z řádné úschovy.

Podle Federálních pravidel pro dokazování (*Federal Rules of Evidence*) lze dokument přijmout jako důkaz, pokud je v takovém stavu, že nevyvolává žádné podezření, pokud jde o jeho autenticitu, nacházel se na místě, kde by pravděpodobně — pokud by byl autentický — byl, a existoval v době, kdy je jako důkaz nabízen, po 20 nebo více let. *Fed. Evid. R.* (Federální pravidla pro dokazování) 901(b)(8).

Ancienty. Úřad staršího; seniorita. Užíváno v zákoně o Irsku, 14 Hen. VIII.

Ancilla. Lat. Služka, pomocnice, podřízená.

Ancillary. Pomocný; obsluhující; označující postup, který slouží nebo napomáhá jinému postupu považovanému za hlavní. Napomáhající nebo podřízený.

Ancillary administration. Podpůrná správa. Správa pozůstalosti ve státě, kde má zemřelý majetek a který je odlišný od státu, kde měl zemřelý domicil. *First Nat. Bank v. Blessing*, 231 Mo. App. 288, 98 S.W.2d 149, 151. Správa nebo pozůstalostní soudní řízení prováděné ve druhé nebo následující jurisdikci k shromáždění aktiv nebo zahájení soudního řízení ohledně pozůstalosti, která spadá pod tuto jurisdikci. Podpůrná správa pozůstalosti se obvykle řídí státními zákony. *Viz* např. *Uniform Probate Code* (Jednotný dědický zákoník), 4—101 a násl.

Ancillary attachment. Podpůrné zabavení majetku. Zabavení, požadované u soudu ve prospěch žaloby, která již byla podána, jehož jedinou funkcí je obstavení majetku k uspokojení žalobcovy nároku.

Ancillary bill nebo **suit.** Podpůrná žaloba nebo soudní proces. Taková žaloba nebo proces, které vyplývají z jiné žaloby nebo jiného řízení, ať již na základě zákona nebo na základě ekvity (*viz tam*) a jsou ve vztahu k nim podpůrné, jako např. návrh na zjištění důkazů, nebo řízení na výkon rozsudku, nebo na prohlášení podvodných majetkových převodů za neplatné. Žaloba nebo řízení vyplývající z předcházejícího řízení u téhož soudu, které jsou závislé a jsou zahajovány za účelem buď zpochybnění nebo výkonu rozsudku nebo nařízení v předcházejícím řízení. *Caspers v. Watson*, C.C.A. Ill., 132 F.2d 614, 615.

Ancillary claim. Podpůrný nárok. Pojem „*ancillary*“ označuje jakýkoli nárok, o kterém lze rozumně říci, že je vedlejší, závislý nebo jinak pomocný ve vztahu k nároku uplatňovanému žalobou v rámci federální jurisdikce. *Hartley Pen Co. v. Lindy Pen Co.*, D. C. Cal., 16 F.R.D. 141, 154. Nárok je „*ancillary*“, pokud je v logickém vztahu k souhrnnému jádru operativních skutečností, které tvoří hlavní nárok, ve vztahu k němuž má soud nezávislý základ pro federální jurisdikci. *Nishimatsu Const. Co., Ltd. v. Houston Nat. Bank*, C. A. Tex., 515 F.2d 1200, 1205. *Viz* také *Counterclaim* (Compulsory counterclaim).

Ancillary jurisdiction. Podpůrná jurisdikce. Oprávnění soudu přisoudit a vymezit otázky, které souvisejí s výkonem jeho primární jurisdikce ve věci.

Podle „*ancillary jurisdiction doctrine*“ (doktríny podpůrné jurisdikce) se soud stává příslušným k danému případu nebo sporu jako celku a může, v případě souvislosti s povahou věci před ním projednávané, mít příslušnost k rozhodnutí jiných věcí vyplývajících z daného případu, i kdyby distriktní soud nebyl příslušný, pokud by byly předloženy samostatně. *Ortman v. Stanray Corp.*, C. A. Ill., 371 F.2d 154, 157. Taková příslušnost

federálního soudu obecně zahrnuje buď řízení, která se týkají podání, procesů, záznamů rozsudků soudu v hlavním případě nebo řízení, která se dotýkají majetku, který se již nachází v úschově soudu. *Cooperative Transit Co. v. West Penn. Electric Co.*, C.C.A.W. Va., 132 F.2d 720, 723.

Ancillary legislation. Podpůrná právní úprava. Právní úprava, která je vedlejší nebo pomocná ve vztahu k jiné a základní právní úpravě.

Ancillary proceeding. Podpůrné řízení. Řízení vyplývající nebo pomocné ve vztahu k jiné žalobě nebo řízení, nebo které je podřízeno primární žalobě, ať již na základě zákona nebo ekvity (*viz tam*). *Register v. Stone's Independent Oil Distributors*, 122 Ga. App. 335, 177 S.E.2d 92, 94. Před soudy států USA procesní jednání na pomoc základní žalobě; např. návrh na předložení dokladů na pomoc soudnímu řízení nebo řízení o soudním obstavení majetku.

Ancillary process. Podpůrné řízení. Řízení, které je ve prospěch nebo na podporu hlavního řízení nebo žaloby; např. obstavení majetku. *Viz* Ancillary proceeding.

Ancillary receiver. Podpůrný správce zastavené věci. Správce jmenovaný ve prospěch a jakožto podřízený cizího správce za účelem shromáždění a převzetí aktiv, jako např. insolventní korporace, v rámci jurisdikce, kde je jmenován.

Ancipitis usus. Lat. V mezinárodním právu znamená pochybného užítku; jehož užití je pochybné; že může být využit pro civilní nebo mírový účel, stejně jako pro účel vojenský nebo válečný.

And. Spojka spojující slova nebo věty vyjadřující myšlenku, že to, co je posléze uvedeno, má být připojeno nebo chápáno ve spojení s prvně uvedeným. Připojený k; spolu s; přistouplivší k; jakož i; zahrnující, včetně. Někdy konstruováno jako „*or*“ (nebo, respektive). *Land & Lake Ass'n v. Conklin*, 182 A.D. 546, 170 N.Y.S. 427, 428.

Vyjadřuje obecný vztah nebo spojení, následnou účast nebo doprovod, přičemž nemá žádný vlastní význam, pokud stojí samostatně, nýbrž odvozuje svou sílu z toho, co předchází a následuje. Ve svém konjunktivním významu je toto slovo používáno ke spojení slov, slovních spojení nebo vět s tím, že vyjadřuje vztah připojení nebo spojení a znamená, že něco má následovat v dodatku k tomu, co předchází a jeho užití zároveň vyjadřuje, že spojované elementy musejí být gramaticky koordinovány, jako je tomu tam, kde elementy předcházející a následující užívání slov se vztahují k témuž předmětu. Přestože se říká, že v angličtině neexistuje žádné přesné synonymum tohoto slova, bylo definováno jako „*along with*“ (spolu s), „*also*“ (také), „*and also*“ (a také), „*as well as*“ (jakož i), „*besides*“ (kromě toho), „*together with*“ (spolu s). *Oliver v. Oliver*, 286 Ky. 6, 149 S.W.2d 540, 542.

„*And/or*“ (respektive; jeden nebo druhý v nevyklučujícím smyslu; oba) znamená buď každý nebo oba. *Poucher v. State*, 287 Ala. 731, 240 So.2d 695, 695. Pokud je použit výraz „*and/or*“, takové slovo lze chápat tak, jak by nejlépe ovlivnilo záměr stran dovozený ze smlouvy jako celku, nebo jinými slovy jak bude nejlépe odpovídat spravedlivému řešení situace. *Bobrow v. U. S. Casualty Co.*, 231 A.D. 91, 246 N.Y.S. 363, 367.

Androgynus. Hermafrodit.

Androlepsy. Androlepsie. Situace, kdy jeden stát zajme občany nebo subjekty druhého státu na účelem donutit tento druhý stát, aby se choval spravedlivě ke státu prvému.

Andromania. Andromanie. Nymfomanie.

Androphomania. Androfonomanie. Vraždicí duševní porucha.

Anecius. Lat. Psáno rovněž *aesnecius*, *enitius*, *aeneas*, *eneyus*, franc. *aisne*. Nejdříve narozený; prvorozený; starší, na rozdíl od *puis-né* (mladší).

An et jour. Fr. Rok a den.

Aneurism nebo **aneurysm.** Aneurysma, výdut. Váček vytvořený na základě dilatace zeslabených stěn tepny, jehož důsledkem je obvykle slabě pulzující nádor.

Anew. Znovu, opět. Projednávat soudně případ nebo věc „anew“ nebo „de novo“ znamená, že případ nebo věc již byly předtím projednávány. *Viz De Novo.*

Angaria. Angarie. Pojem užívaný v římském právu k označení nucené nebo povinné služby vyžadované vládou pro veřejné účely; jako např. nucené poskytování práce nebo zboží ke službě veřejnosti; zejména právo veřejného úředníka požadovat službu vozidel nebo lodí.

In *feudal law* (ve feudálním právu) jakákoli těžká nebo obtížná osobní služba poskytovaná pachtýřem (tenant, *viz tam*) nebo nevolníkem lennímu pánovi.

In *maritime law* (v námořním právu) nucená služba (*onus*) ukládaná lodi pro veřejné účely; konfiskace lodí. *Viz Angary, right of.*

Angary, right of. Právo angarie. V mezinárodním právu původně právo (*jus angariae*) požadované válčící stranou konfiskovat obchodní lodi v přístavech válčící strany a donutit je, za zaplacení dopravného, aby přepravily vojska a zásoby do určeného přístavu.

Právo válčící strany přivlastnit si, a to buď k užívání nebo v případě nutnosti ke zničení, neutrální majetek dočasně umístěný na jejím vlastním území nebo na území jiné válčící strany. Majetek může být jakéhokoli charakteru za předpokladu, že k jeho přivlastnění dochází k vojenským účelům nebo pro účely námořního válečného loďstva.

Angel. Angel. Stará anglická mince, mající hodnotu deseti šilinků šterlinku.

Angild. V anglosaském právu jednotlivá hodnota může nebo jiné věci; jeden weregild (*viz tam*); náhrada věci podle její jednotlivé hodnoty nebo ohodnocení. Dvojnásobná hodnota nebo náhrada byla nazývána „*twigild*“, trojnásobek „*trigild*“ atd. *Viz Angylde.*

Jestliže byl spáchán trestný čin, a to před Dobytím, angild byl peněžní náhradou, na kterou měla nárok poškozená osoba.

Anglescheria. Ve starém anglickém právu Englishery, skutečnost, že někdo je Angličanem.

Angliae jura in omni casu libertatis dant favorem. Zákony Anglie jsou příznivé pro každý případ svobody (jsou příznivé pro svobodu v každém případě).

Anglice. Anglicky. V angličtině pojem původně užívaný při procesu, když byla věc popisována jak v latině, tak v angličtině, který byl vkládán bezprostředně po latině a jako úvod do anglického překladu.

Anglo-Indian. Angloind. Angličan domicilovaný na indickém území Britské koruny.

Anglo-Saxon law. Anglosaské právo. Anglické právo odvozené od těch národů, které dobyly Anglie v pátém a šestém století a které ovládaly Anglii do doby dobytí Normany.

Anguish. Muka. Mimořádná tělesná nebo duševní bolest; mučivá úzkost. Carson v. Thompson, Mo. App., 161 S.W.2d 995, 1000. Agonie, avšak, tak jak je užíváno v právu, zejména duševní utrpení nebo velmi silná úzkost. Není synonymem s inconvenience (nepříjemnost, obtížnost), annoyance (trápení, mrzutost), nebo harassment (utrápenost, útrapa, obtěžování).

Angylde. V anglosaském právu sazba stanovená zákonem, která musela být zaplacená za určité poškození osoby nebo majetku; pokud šlo o újmu způsobenou osobě, zdá se, že byla ekvivalentní pojmu „*were*“, tzn. ceně, která byla hodnotou každého muže. Rovněž se má zato, že to byla pevná cena, za kterou byl přijímán dobytek a jiné zboží jakožto měna a že byla mnohem vyšší než tržní cena nebo *ceapgild* (*viz tam*). *Viz Angild.*

Anhote. Ve starém anglickém právu jednotlivý poplatek nebo daň, zaplacené podle obyčejně země „do haléře“ přesně.

Aniens nebo **anient.** Neplatný, neúčinný, nemající žádnou právní sílu nebo účinek. *Viz Anniented.*

Animal. Živočich, zvíře. Nikoli lidská, nýbrž zvířecí bytost, která je nadána schopností pohybu ovládaného vůlí. Zvířecí život odlišný od lidského. Bernardine v. City of New York, 182 Misc. 609, 44 N.Y.S.2d 881, 883.

Domestic animals (domácí zvířata) jsou krotká na rozdíl od divokých zvířat; žijí v lidských obydlích nebo blízko nich nebo žijí ze zvyku nebo na základě zvláštního včívku v přidružení s člověkem.

Domitae (domácí) jsou taková zvířata, která byla ochočena člověkem; domácí.

Fera naturae (divoké povahy) jsou taková zvířata, která si ještě zachovávají svou divokou povahu.

Mansuetae naturae (krotké povahy) jsou zvířata, která jsou svou povahou klidná nebo krotká, jako např. ovce a krávy.

Wild (divoká) zvířata jsou ta, která žijí obecně v lese nebo v divočině; která nejsou domestikována; neochočena.

Animals of a base nature. Volně žijící nechráněná zvířata. Zvířata, k nimž lze nabýt vlastnického práva jejich odnětím z divoké přírody, avšak která podle common law, v důsledku toho, že žijí ve volné přírodě, nejsou považována za možné objekty krádeže. Do této kategorie spadají i některá zvířata, která jsou nyní obvykle ochočena, jako např. psi a kočky; jiná zvířata zjevně podléhají stejnému režimu, i když jsou svou povahou divoká a často jsou odchytávána pro umělecké nebo průmyslové účely, jako např. medvědi, lišky, opice, fretky, apod.

Animo. Lat. S úmyslem, povahou, záměrem, vůlí. *Quo animo*, s jakým úmyslem. *Animo cancellandi*, s úmyslem zrušit. *Furandi*, s úmyslem ukrást. 4 Bl. Comm. 230 *Lucrandi*, s úmyslem získat nebo mít zisk. *Manendi*, s úmyslem zůstat. *Morandi*, s úmyslem zůstat nebo odložit na později. *Republicandi*, s úmyslem znovu publikovat. *Revertendi*, s úmyslem vrátit. 2 Bl. Comm. 392. *Revocandi*, s úmyslem revokovat. *Testandi*, s úmyslem učinit poslední vůli. *Viz Animo* a následující hesla.

Animo et corpore. Myslí a tělem; úmyslně a fyzickým činem.

Animo et facto. Myslí a činem. K uskutečnění změny domicilu je třeba, aby byla provedena „*animo et facto*“, tzn. úmysl učinit nové místo svým bydlištěm spolu se skutečným přemístěním fyzické přítomnosti z jednoho místa do druhého. Com. ex rel. McVay v. McVay, 177 Pa. Super. 623, 112 A.2d 649, 652.

Animo felonico. Se zákeřným úmyslem.

Animus. Lat. Myslí; duše; úmysl; povaha; záměr; vůle; to, co informuje tělo. *Animo* (*viz tam*), s úmyslem nebo záměrem. Tyto pojmy jsou odvozeny z kontinentálního práva.

Animus ad se omne jus ducit. Je úmyslem, aby se aplikovalo veškeré právo. Právo vždy přihlíží k úmyslu.

Animus cancellandi. Úmysl zničit nebo zrušit (aplikováno na poslední vůle).

Animus capiendi. Úmysl vzít nebo zajmout.

Animus dedicandi. Úmysl darovat nebo věnovat.

Animus defamandi. Úmysl pomluvit, zhanobit.

Animus derelinquendi. Úmysl opustit.

Animus differendi. Úmysl získat odročení, odklad.

Animus donandi. Úmysl dát. Vyjadřující úmysl dát, který je nezbytným k tomu, aby šlo o dar.

Animus et factum. Úmysl a skutečnost. K tomu, aby došlo ke změně domicilu, musí existovat „*animus et factum*“; přičemž „*factum*“ znamená převod fyzické přítomnosti a „*animus*“ úmysl bydlet trvale nebo na dobu neurčitou. *Viz Animo manendi.*

Animus et factus. Úmysl a skutek; poslední vůle a listina o ní. Používáno k označení takových úkonů, které jsou účinné pouze tehdy, pokud jsou provázeny zvláštním úmyslem.

Animus furandi. Úmysl krást nebo zákeřně zbavit vlastníka natrvalo jeho majetku, podstatný element trestného činu krádeže. State v. Hudson, W. Va., 206 S.E.2d 415, 419.

Animus hominis est anima scripti. Úmysl člověka (smluvní strany) je duší listiny. K tomu, aby instrument byl uveden v život nebo účinnost, je podstatné přihlídnout k úmyslu či záměru toho, kdo jej sepsal.

Animus lucrandi. Úmysl získat nebo nabýt zisku.

Animus malus. Zlý úmysl; zlá pohnutka; ústřední element zlé vůle (malice), který odůvodňuje uložení náhrady škody jako potrestání. Seimon v. Southern Pac. Transp., 67 C.A.3d 600, 136 Cal. Rptr. 787, 791.

Animus manendi. Úmysl zůstat; úmysl vytvořit si trvalé bydliště nebo sídlo. Toto je bod, který je třeba naplnit při určování domicilu nebo sídla strany. *Viz Animo et factum.*

Animus morandi. Úmysl zůstat, nebo odložit na později.

Animus possidendi. Úmysl držet věc, tj. mít ji jako vlastní.

Animus quo. Úmysl, se kterým.

Animus recipiendi. Úmysl dostat, obdržet.

Animus recuperandi. Úmysl získat zpět.

Animus republicandi. Úmysl znovu publikovat.

Animus restituendi. Úmysl restituovat (opět navrátit).

Animus revertendi. Úmysl vrátit.

Animus revocandi. Úmysl revokovat.

Animus signandi. Úmysl podepsat instrument, např. poslední vůli. Hamlet v. Hamlet, 183 Va. 453, 32 S.E.2d 729, 732.

Animus testandi. Úmysl nebo záměr učinit poslední vůli. Rovněž vyjadřován jako *animo testandi* (s úmyslem učinit testament).

An, jour, et waste. Ve feudálním právu rok, den a škoda. Zabavení pozemků ve prospěch královské koruny, k němuž dochází v důsledku těžkého zločinu pachtýře (tenant), kdy po uvedení době se pozemek vrací lennímu pánovi. *Viz Year* (*Year, day, and waste*).

Ann. (nebo **An.**) Zkr. pro Annual; Annotated.

Annates. Anáty. V kanonickém právu první výnosy placené z duchovních beneficí papeži, které se takto nazývaly vzhledem k tomu, že jejich sazbou byla hodnota zisku za jeden rok.

Annex. Připojit. Odvozeno z latinského „*annectere*“, znamenajícího připevnit nebo svázat. Přidat a často ve specifickém smyslu přiložit (subjoin). Dodat, spojit. Toto slovo vyjadřuje myšlenku přidání menší a podřadnější věci k jiné, větší, nebo většího významu. Konsolidovat, např. školní obvody. Učinit nedílnou součástí něčeho většího.

Znamená fyzické spojení nebo fyzické připojení, i když bez fyzického spojení se lze obejít a věci lze spojit tak, že nejsou ve skutečném kontaktu, pokud to má rozumný praktický význam. Elliott Common School Dist. No. 48 v. County Board of School Trustees, Tex. Civ. App., 76 S.W.2d 786, 789. Něco připojeného jako doplněk, jako např. doplňková struktura nebo křídlo. *Viz také Appendant.*

Annexation. Anexe, připojení. Akt připojení, přidání, přistoupení jedné věci ke druhé nebo spojení s ní; obecně se mluví o spojení menší nebo podřadnější věci s větší nebo hlavní věcí. Tohoto pojmu se obvykle užívá ve vztahu k pozemkům nebo příslušenství k nemovitostem, jako např.: nabytí území nebo země národem, státem, nebo obcí; právní začlenění města do jiného města.

Připojení ilustrativního nebo pomocného dokumentu k depozitu, podání, listině, atd. může být nazýváno „*annexing*“. *Viz Exhibit.*

V právní úpravě příslušenství k nemovitostem znamená *actual annexation* (skutečné připojení) každý pohyb, jímž je movitá věc připojena nebo spojena s majetkem; *constructive annexation* (fiktivní připojení) je spojením těchto věcí tak, jak byly považovány za součást nemovitosti, které však ve skutečnosti nejsou připojeny, pevně spojeny nebo připevněny k majetku. *Viz také Fixture.*

Anniented. Učiněný neplatným, zrušený, zmařený nebo zničený.

Anniversary. Výročí. Den v roce, který každoročně připadá na totéž datum; obecně k připomenutí si významné události. Ve starém kanonickém právu den vyčleněný in memoriam zemřelé osoby. Rovněž nazýván „*year day*“ nebo „*mind day*“.

Anniversary date. Výroční datum. Ve vztahu k pojistce znamená datum každoročně připadající na datum, kdy byla původně pojistka vydána.

Anno domini. Léta Páně. Obecně zkracováno A.D. Počítání času podle křesťanského letopočtu začíná datem narození Krista.

Annonae civiles. Druh každoročních rent vybíraných z určitých pozemků a placených určitým klášterům.

Annotatio. Anotace. V kontinentálním právu vlastnoruční podpis panovníka; reskript (výnos) panovníka, podepsaný jeho vlastní rukou. Odlišuje se jak od reskriptu, tak od pragmatické sankce.

Annotate; Annotated. Viz Annotation.

Annotation. Anotace. Poznámka, označení, souhrn nějakého případu nebo komentář k určité pasáži v knize, zákonnému ustanovení, rozhodnutí soudu apod., jehož cílem je ilustrovat nebo vysvětlit jeho význam. Viz také Digest; Headnote.

Civil law. Kontinentální právo. Panovníký reskript (viz Rescript) podepsaný panovníkem. Odpovědi panovníka na otázky, které mu kladou soukromé osoby ohledně určitých pochybností z právního hlediska. Rovněž předvolání nepřítomného, a také označení místa deportace.

Statutory. Zákonné právo. Stručné souhrny rozhodného zákona a skutečností konkrétních případů nebo aplikace zákonů vydaných Kongresem nebo zákonodárstvím jednotlivých států USA, které jsou obsaženy (běžně následují za textem daného zákona) v anotovaných zákonech nebo zákonících.

Announced. Oznámený. Rozhodnutí je „announced“ (oznámeno), čímž se předchází zamítnutí žaloby, jestliže závěr soudu ohledně projednávané věci je oznámen ze soudní stolice nebo jakkoli zveřejněn, ústně nebo písemně, i když ještě nebyl vynesena rozsudek.

Annoy. Znepokojovat nebo obtěžovat, zejména pokračujícími nebo opakovanými činy; unavovat nebo vadit; zlobit; urážet. People v. Moore, 137 C.A.2d 197, 290 P.2d 40, 41. Viz také Annoyance.

Annoyance. Obtěžování; trápení. Obecně není synonymické s *anguish* (muka), *inconvenience* (nepříjemnost) nebo *harassment* (útrapa). Takové trápení může vyplývat jak z fyzických, tak z duševních podmínek. Zahrnuje pocit přísného zacházení a potlačování. Viz také *Harassment*; *Nuisance*.

Annual. Roční, každoroční, jednoletý. Představující rok nebo k němu náležející; každoročně se vracející; každoročně přicházející nebo se konající. Vyskytující se nebo opětně se vyskytující jednou v každém roce; trvající po dobu jednoho roku; přirůstající v rámci jednoho roku; vztahující se k událostem nebo záležitostem jednoho roku nebo je zahrnující. Jednou ročně, aniž je vyjádřeno, ve kterou dobu v roce. Viz *Annually*.

Annual accounting period. Roční účetní období (zdaňovací období). Při určování daňové povinnosti z příjmu plátce daně jsou brány v úvahu pouze takové transakce, k nimž došlo během konkrétního daňového roku. Pro oznamovací a platební účely je proto daňový život plátců daně rozdělen do stejných ročních účetních období. Viz *Accounting period*.

Annual assay. Každoroční zkouška. Každoroční zkouška zlatých a stříbrných mincí Spojených států za účelem zjištění, zda je dodržována standardní čistota a váha mincovního kovu. 31 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 363.

Annual average earnings. Průměrné roční výdělky. Pojem užívaný v právu náhrad pracovníkům k vymezení výdělku osoby uplatňující nárok na náhradu jak ze sezonního, tak z nikoli sezonního zaměstnání, avšak pro účely započtení nikoli sezonního příjmu je tento pojem omezen pouze na zaměstnání téhož druhu, jako je sezonní zaměstnání.

Annual depreciation. Roční odpis. Roční ztráta, kterou nelze napravit běžnou údržbou, která je dána všemi faktory způsobujícími konečné opotřebení majetku. Tyto faktory zahrnují opotřebování, rozkládání, nedostatečnost a zastaralost. Roční ztráta v hodnotě služby, kterou nelze vyrovnat běžnou údržbou a která byla utřepána v souvislosti se spotřebou nebo postupným opotřebením majetku během poskytování služby z důvodů, o kterých je známo, že běžně působí a jejichž účinek lze s rozumným přístupem s určitou přesností předpokládat. State v. Hampton Water Works Co., 91 N.H. 278, 18 A.2d 765, 770. Viz *Depreciation*.

Annual exclusion. Roční vyloučení. Částka, která může být každoročně vyloučena při výpočtu darovací daně ukládané dárce, aniž je použito doživotní vynětí.

Annually. Ročně. V ročním pořádku nebo pořadí; ročně, každoročně, rok za rokem. Ke konci každého roku během časového období. Ukládáno jednou ročně, počítáno podle roku. Ročně nebo jednou ročně, avšak samo o sobě neoznačuje, kterou dobu v roce. Phillips Petroleum Co. v. Harnly, Tex. Civ. App., 348 S.W.2d 856, 860.

Annual meeting. Výroční shromáždění (valná hromada). Každoroční shromáždění akcionářů svolávané k volbě funkcionářů a ředitelů, schválení úkonů funkcionářů a ředitelů a hlasování o věcech společnosti, které mu budou předloženy. Obecně platí, že organizační statut nebo pravidla stanoví datum takového shromáždění pro každý rok. Výroční zasedání jsou požadována u veřejných korporací.

Annual percentage rate. Roční procentní sazba. Skutečné náklady na půjčení peněz, vyjádřené ve formě roční úrokové sazby za účelem zjednodušení srovnání nákladů na půjčení peněz mezi několika půjčovatelů nebo prodávajícími na úvěr. Úplně zveřejnění úrokové sazby a dalších nákladů požaduje Truth-in-Lending Act (viz *tam*). Obecně používána zkratka APR.

Annual permit. Roční povolení. Každoroční požadavek v určitých státech USA pro vnitrostátní korporace provozovat v daném státě podnikání. Poplatek je stanoven podle kapitalizace dané korporace.

Annual report. Výroční zpráva. Zpráva pro akcionáře a další zainteresované strany připravovaná korporací jednou ročně; obsahuje bilanci, vyúčtování příjmu, výkaz změn ve finančním postavení, slaďování změn ve vlastnických ekvinitních účtech, souhrn významných účetních principů, jiné vysvětlující poznámky, auditorskou zprávu a často komentář vedení k podnikání za daný rok a výhledy na příští rok. Podle zákona je každá veřejná korporace, která koná výroční shromáždění (valnou hromadu) akcionářů, povinna vydat výroční zprávu. Viz také 10–K.

Annual statement. Viz *Annual report*.

Annual value. Roční hodnota. Čistý roční příjem plynoucí z daného majetkového kusu. Jeho slušná nájemní hodnota za jeden rok, s odečtením nákladů a výdajů; hodnota jeho užívání za jeden rok.

Annua nec debitum judex non separat ipsum. Soudce (soud) neodděluje anuity ani dluh. Dluh a anuita nemohou být rozděleny nebo rozčleněny soudem.

Annua pensione. Poskytnout roční penzi. Starý writ (viz *tam*) za účelem poskytnutí penze královskému kaplanovi, pokud neměl zvláštní výhody.

Annuitant. Osoba oprávněná k anuitě. Strana oprávněná dostávat platby z anuitní smlouvy. Viz také *Annuity*.

Annuity. Roční splátka, renta, anuita. Právo dostávat pevně stanovené, opakující se platby, buď po dobu života nebo po dobu několika let. Moore v. O'Cheskey, App., 87 N.M. 66, 529 P.2d 292, 293. Pevně stanovená částka splatná osobě v určených intervalech po určité dobu nebo doživotně. Platby představují částečné vracení kapitálu a vracení (úrok) kapitálové investice. Proto musí být poměr vyloučené částky obecně používán k výpočtu výše příjmu nepodléhajícího dani. Zvláštní pravidla platí pro zaměstnanecké splátky důchodového zabezpečení.

Platba nebo inkasování řady stejných částek peněz za dané období po určenou dobu. V případě *ordinary annuity* (běžné anuity) jsou platby prováděny na konci každého období; při *annuity due* (splatné anuitě) jsou platby provedeny na začátku.

Annuity bond. Anuitní obligace. Obligace bez data splatnosti, tzn. věčně, nekonečně platící úrok.

Annuity certain. Anuitní jistota. Splatná za určené období; bez ohledu na dobu smrti oprávněné osoby.

Annuity trust. Viz toto heslo.

Cash refund annuity. Peněžní náhrada životního důchodu. Pojistka, která předvídá výplatu paušální částky při smrti osoby oprávněné k anuitě, rovnající se rozdílu mezi celkovou částkou, kterou obdržela a zaplacenou cenou.

Contingent annuity. Případná anuita. Anuita založená s platbami, které budou prováděny až poté, co nastane nejistá událost; např. smrt jmenované osoby odlišné od osoby oprávněné k anuitě. Anuita, u níž počet plateb závisí na události, jejíž časové vymezení je nejisté v době, kdy je anuita sjednávána.

Deferred annuity. Odložená renta. Platby začnou být prováděny až od určitého budoucího data za předpokladu, že beneficiant bude k tomuto datu naživu. Viz také *Deferred annuity contract*.

Fixed annuity. Pevná anuita. Anuita, která zaručuje pevně stanovené platby oprávněné osobě, a to buď doživotně nebo po určenou dobu.

Group annuity contract. Smlouva o skupinové anuitě. Smlouva k provádění opakujících se plateb členu skupiny zahrnuté takovou smlouvou. Obvyklým typem je důchodový plán, předvídající anuity pro jednotlivé zaměstnance při jejich odchodu do důchodu podle hlavní smlouvy.

Joint and survivorship annuity. Anuita společná a pro případ přežití. Anuita, která je splatná jmenovaným oprávněným osobám během doby jejich společného života s tím, že ve vztahu k tomu, který přežije, když první oprávněná osoba zemře, anuita pokračuje.

Joint annuity. Společná anuita. Anuita, která se vyplácí oběma jmenovaným osobám do doby, než první z nich zemře s tím, že k tomuto datu anuita končí.

Life annuity. Doživotní renta. Předvídá placení příjmu oprávněné osobě pouze po dobu jejího života; i když ke smrti dojde předčasně.

Private annuity. Soukromá renta. Smlouva na opakující se platby oprávněné osobě od soukromé společnosti na rozdíl od veřejné společnosti nebo životní pojišťovny.

Refund annuity. Refundovaná anuita. Osobě oprávněné k anuitě je zajištěna určitá roční částka během jejího života s dalším zajištěním, že v případě její předčasné smrti bude jejím pozůstalým vyplacena dodatečná částka, která představuje rozdíl mezi kupní cenou a částkou vyplacenou během života oprávněné osoby.

Retirement annuity. Důchodová renta. Pojistka, v níž platby oprávněné osobě začnou být prováděny k nějakému budoucímu datu; např. po odchodu do důchodu. Pokud oprávněná osoba zemře v mezidobí nebo je požadováno odstoupení od smlouvy, je dohodnutá částka refundována do pozůstalosti oprávněné osoby.

Straight annuity. Přímá anuita. Smlouva obvykle uzavíraná s pojišťovací společností na provádění opakujících se plateb v měsíčních nebo ročních časových obdobích; odlišná od smlouvy o životním pojištění, která je zaměřena na délku života, zatímco smlouva o anuitě je zaměřena na dočasnost. Helvering v. LeGierse, 312 U.S. 531, 541, 61 S. Ct. 646, 85 L. Ed. 996. Smlouva o přímé anuitě požaduje na rozdíl od variabilní renty placení pevně stanovené částky.

Straight life annuity. Viz *Life annuity*; *Straight annuity*, výše.

Survivorship annuity. Viz *Joint and survivorship annuity*, výše.

Variable annuity. Variabilní renta. Smlouva předvídající platby oprávněné osobě v různých částkách závislých na úspěchu investiční politiky pojišťovací společnosti; na rozdíl od přímé anuity, která požaduje platby pevně stanovené částky. Účelem tohoto typu anuity je vyrovnat sníženou (deflatovanou) hodnotu dolaru způsobenou inflací.

Annuity policy. Anuitní pojistka. Pojistka předvídající měsíční nebo opakující se platby pojištěnému, které začnou být prováděny ke stanovenému datu a pokračují po dobu života pojištěného. Hamilton v. Penn Mut. Life Ins. Co., 196 Miss. 345, 17 So.2d 278, 280.

Annuity trust. Anuitní trust. Forma trustu (viz *tam*) předvídající placení pevně stanovené částky příjmu bez ohledu na částku jistiny. In re McQueen's Will, 65 N.Y.S.2d 201, 205. Viz také *Trust (Annuity trust)*.

Annul. Zrušit, prohlásit za neplatné. Snížit na nulu; úplně zničit; vymazat; učinit neplatným nebo neúčinným; anulovat; odstranit. Zničit; derogovat. Zrušit rozsudek nebo soudní řízení znamená zbavit je veškeré platnosti a účinnosti, a to buď *ab initio* (od počátku) nebo do budoucna, pokud jde o budoucí jednání.

Annulment. Zrušení, prohlášení za neplatné. Zničit, zrušit prohlásit za neplatné příslušným orgánem. Pojem „annulment“ se liší od rozvodu v tom, že rozvod ukončuje právní status, zatímco prohlášení za neplatné stanoví, že manželský status nikdy neexistoval. Whealton v. Whealton, 67 Cal.2d 656, 63 Cal. Rptr. 291, 294, 432 P.2d 979. Důvody pro prohlášení manželství za neplatné a příslušné řízení jsou upraveny v zákonech jednotlivých států USA.

Annum. Rok.

Annum, diem, et vastum. Viz Year, day and waste.

Annus. Lat. Rok. V kontinentálním a starém anglickém právu rok; období třisetšedesátipět dní. Viz Annual.

Annus, dies, et vastum. Ve starém anglickém právu rok, den a škoda. Viz Year, day and waste.

Annus est morta motus quo suum planeta pervolvat circulum. Rok je trvání pohybu, kterým planeta oběhne svou dráhu.

Annus et dies. Rok a den.

Annus inceptus pro completo habetur. Započatý rok je považován za celý.

Annus luctus. Rok smutku. Mezi Římany a rovněž Dány a Angloasy bylo pravidlem, že vdovy se neměly vdávat *infra annum luctus* (po dobu roku smutku).

Annus utilis. Užitečný rok. Rok sestavený z dosažitelných nebo využitelných dní. V množném čísle *anni utiles* (užitečné roky) znamená roky, během nichž lze vykonat právo nebo během nichž běží promlčecí doba. V otázce promlčení doba nezpůsobilosti nezletilého apod. nebyla započítávána, tzn. že tato doba nebyla součástí *anni utiles*.

Annuus reditus. Roční renta; anuita. 2 Bl. Comm. 41.

Anomalous. Anomální. Odchylující se od obecného pravidla, metody nebo druhu. Nepravidelný; výjimečný; abnormální; neobvyklý.

Anomalous indorser. Zvláštní indosant. Cizí osoba ve vztahu ke směnke, která ji indosuje po jejím uvedení v platnost a doručení, avšak před její splatností a před tím, než byla směnka indosována remitentem.

Anomalous plea. Anomální obhajoba. Obhajoba, která je částečně afirmativní a částečně negativní.

Anon., An., A. Zkratky pro anonymní (anonymous).

A non posse ad non esse sequitur argumentum necessarie negative, licet non affirmative. Doslovný překlad — Od nemožnosti k neexistenci následuje závěr nutně v negativním smyslu, nikoli v afirmativním — toto je stejně tak nejasné jako originál. Mohlo by to být přeloženo takto: negativní závěr o neexistenci nutně vyplývá z nemožnosti existence, avšak afirmativní závěr o existenci nelze vyvodit z pouhé možnosti.

Anonymous. Anonymní. Beze jména; nemající jméno nebo jména; např. publikace, článek apod. bez jakéhokoliv označení autorství; nepodepsaný dopis; tip od neznámé služby.

Another. Jiný. Dodatečný. Odlišný nebo rozdílný.

Another action pending. Viz Autre action pendant.

Anoysance. Annoyance (trápení); nuisance (rušení).

Ansel, ansul nebo auncel. Ve starém anglickém právu starý způsob vážení zavěšením měřidel nebo háků na oba konce vahadla nebo tyče, která, pokud byla uprostřed zvednuta pomocí prstu nebo ruky, ukázala rovnost nebo rozdíl mezi vahou na jednom konci a věcí váženou na druhém.

Answer. Odpověď, odpovědět, odpovídat. Jako sloveso označuje toto slovo převzetí odpovědnosti, jako např. „answer“ (odpovídat) za dluh nebo prodlení jiného.

Discovery. Zjišťování důkazů. Osoba, která při výpovědi před soudem nebo na otázky při výslechu opomene odpovědět nebo odpoví vyhybavě nebo neúplně, může být donucena tak učinit podle Fed. R. Civil P. (Federálních pravidel pro civilní řízení) 37.

Frivolous answer. Viz Sham answer, níže.

Irrelevant answer. Irelevantní odpověď. Taková odpověď, která nemá materiální vztah k danému sporu; odlišuje se od sham answer (předstírané, lživé odpovědi). Taková odpověď může být podle Fed. R. Civil P. 12 (f) nařízena k vyškrtnutí.

Pleading. Podání. Odpověď odpůrce na žalobu, která zcela nebo zčásti popírá tvrzení učiněná žalobcem. Podání, jímž se odpůrce snaží odporovat uplatněnému nároku žalobce tvrzením skutečností, buď odmítajícím tvrzením obsažená v žalobcově podání nebo jejich uznáním a tvrzením nové věci za účelem se těmto skutečnostem vyhnout, a žalobní odpověď odpůrce směřuje k tomu, aby nedošlo k rozhodnutí na základě skutečností tvrzených žalobcem. V rámci řízení znamená „answer“ podle Zákoníků a Pravidel civilního řízení formální písemné prohlášení, které činí odpůrce a v němž stanoví důvody své obrany; odpovídá tomu, co je v žalobách podle praxe common law nazýváno „plea“ (žalobní odpověď, viz tam). Viz Fed. R. Civil P. 8 a 12.

Podle Fed. R. Civil P. 12 může osoba využít „answer“ k vyslovení veškerých námitek, má však zároveň možnost použít k tvrzení určitých námitek návrh („motion“, viz tam).

Viz také Affirmative defense; Defense; Denial; Supplemental answer.

V řízení před kancléřskými soudy tento pojem znamená písemnou obranu, kterou činí odpůrce ve vztahu k tvrzením obsaženým v žalobě nebo návrhu (information, viz tam), které proti němu podal žalobce.

Sham answer. Předstíraná, lživá odpověď. Taková odpověď, která je zdánlivě dostatečná, avšak tak zjevně nepravdivá, že nepředkládá k soudnímu projednání žádnou materiálně závažnou věc. Odpověď dobrá svou formou, avšak klamná skutkově a která není podávána v dobré víře. Na druhé straně frivolous answer (nepřesvědčivá, lehkovážná odpověď) je taková odpověď, která zdánlivě nezakládá žádnou obranu, i když může být ve skutečnosti pravdivá. Na základě návrhu strany může soud nařídit vyškrtnutí jakékoli nedostatečné obrany z podání. Fed. R. Civil P. (Federální pravidla pro civilní řízení) 12 (f).

Answerable. Viz Liability.

Antapocha. V římském právu transkripce nebo stejnopis instrumentu zvaného „apocha“ (viz tam), podepsaného dlužníkem a doručeného věřiteli.

Ante. Lat. Před. Obvykle používáno ve starých soudních podáních jako časové vyjádření, kdy *prae* (před) se týkalo místa a *coram* (před) se týkalo osoby.

Ve sbírce rozhodnutí nebo v učebnici je tento výraz užíván k odkázání čtenáře na předcházející část knihy. Synonymický se „supra“; protikladný k „post“ nebo „infra“.

Antea. Lat. Původně; předtím.

Antecedent. Předcházející z časového hlediska.

Antecedent claim. Dříve existující (předcházející) nárok. V právní úpravě cenných papírů držitel získává hodnotu, pokud přijme cenný papír za dříve existující nárok proti jakékoli osobě bez ohledu na to, zda tento nárok je splatný. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 3–303(b).

Antecedent creditors. Předcházející věřitelé. Ti, jejichž pohledávky vznikly předtím, než dlužník provede převod, který není uveden do záznamu.

Antecedent debt. Předcházející pohledávka. Ve smluvním právu taková pohledávka, která může nebo nemusí zakládat slib protiplnění (consideration, viz tam) na zaplacení podle nové smlouvy. Obchodovatelný cenný papír daný na předcházející pohledávku je podpořen přiměřeným slibem protiplnění. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 3–408.

V dřívější právní úpravě konkursu pohledávka, ke které došlo dříve než před čtyřmi měsíci předcházejícími podání návrhu na konkurs a tudíž nikoli přednostní. Bankruptcy Act (Zákon o úpadku, 1898), 60a.

Antecessor. Ancestor (viz tam).

Antedate. Antedatovat. Stanovit dřívější datum; datovat instrument jako kdyby byl z doby před datem, kdy byl napsán. To nemá vliv na obchodovatelnost instrumentu. U.C.C. (Jednotný obchodní zákoník) 3–114.

Ante exhibitionem billae. Před předložením návrhu. Před zahájením soudního řízení.

Ante-factum nebo ante-gestum. Dříve učiněný. Pojem římského práva pro předchozí akt nebo věc dříve učiněnou.

Antejuramentum. V anglosaském právu předběžná nebo přípravná přísaha (nazývaná také „praejuramentum“ nebo „juramentum calumniae“, viz tam), kterou byli povinni učinit jak žalobce, tak žalovaný před jakýmkoli sporem nebo ordálem; žalobce přísahal, že bude stíhat zločince, a žalovaný toho dne, kdy měl podstoupit ordál, přísahal, že je nevinný trestným činem, ze kterého byl obviněn.

Ante litem motam. Před zahájením sporu, před podáním žaloby. V době, kdy ten, kdo něco prohlašoval, neměl žádný důvod překrucovat pravdu. Rovněž předtím, než spor vznikl.

Ante mortem interest. Nárok na právní titul existující pouze před smrtí převodce a nikoli po ní.

Antenati. Viz Ante natus.

Ante natus. Dříve narozený. Osoba narozená před jinou osobou nebo před určitou událostí. Tohoto pojmu se zejména užívá ve vztahu k osobě narozené v nějaké zemi před revolucí, změnou vlády nebo dynastie nebo jinou politickou událostí v tom smyslu, že otázka jeho práv, statusu nebo loajality bude záviset na datu jeho narození s ohledem na takovou událost. V Anglii tento pojem obecně označuje toho, kdo se narodil před aktem sjednocení se Skotskem; v Americe toho, kdo se narodil před prohlášením nezávislosti. Jeho opozitem je *post natus*, osoba narozená po dané události.

Antenuptial. Předmanželský. Učiněný před svatbou.

Antenuptial agreement. Předmanželská dohoda. Dohoda mezi budoucími manžely uzavřená v souvislosti se zamýšlením sňatku a účinná od sňatku. Uniform Premarital Agreement Act (Jednotný zákon o předmanželské dohodě), 1. Předmanželské dohody obecně

uzavírají lidé, kteří chtějí uzavřít manželství se záměrem řešit věc týkající se zaopatření, distribuce a rozdělení majetku pro případ smrti jednoho z nich nebo skončení zamýšleného manželství rozlukou nebo rozvodem. Jednotný zákon, který byl přijat v řadě států USA, stanoví formální náležitosti sepsání, doplnění nebo zrušení dohody (žádný z nich nevyžaduje k vykonatelnosti slib protiplnění), věci, které lze sjednat, vykonatelnost, atd.

Antenuptial gift. Předmanželský dar. Převod majetku z jedné strany hodlající uzavřít manželství na druhou před uzavřením manželství bez slibu protiplnění (consideration).

Antenuptial settlements. Viz Antenuptial agreement; Palimony.

Antenuptial will. Předmanželská poslední vůle. Poslední vůle sepsaná osobou před jejím sňatkem. Taková poslední vůle je obecně považována za odvolanou, ledaže na první straně takové vůle je uvedeno, že je sepsána v souvislosti se zamýšlením sňatku.

Anthropometry. Antropometrie. V trestním právu a soudním lékařství měření lidského těla. Systém měření rozměrů lidského těla, jak absolutně, tak ve vzájemném poměru, obličejových, lebečních a dalších úhlů, tvaru a velikosti lebky atd. pro účely srovnání s odpovídajícími rozměry jiných osob, a sloužící k identifikaci subjektu v případě pochybné nebo sporné identity. Antropometrie byla široce přijímána po zavedení ve Francii v r. 1883, avšak upadla v nemilost, protože byla nákladná a umožňovala omyly. Přenechala své místo systému „otisků prstů“, který vynalezl Francis Galton a takovým identifikačním procedurám, jako je např. testování DNA. Viz Bertillon System; DNA identification.

Antichresis. Antichrese, užitkové zástavní právo. V kontinentálním právu druh hypotéky nebo zástavy nemovitosti. Dohoda, na základě níž dlužník dává věřiteli příjem z majetku, který zastavil, jako náhradu za úrok ze svého dluhu. Ve francouzském právu platilo, že pokud byl příjem vyšší než úrok, byl dlužník oprávněn požadovat vyúčtování příjmu a mohl požadovat každou přesahující částku.

Podle práva státu Louisiana existují dva druhy zástav — pawn (zástava) a antichrese. Pawn se vztahuje k movitým věcem a antichrese k nemovitým. Antichrese musí být uzavřena písemně; a věřitel na základě ní získává právo na plody nemovitosti, apod. s tím, že každoročně odečítá příjem na prvním místě z úroku a poté z jistiny své pohledávky. Je povinen platit daň z majetku a udržovat jej, není-li dohodnuto jinak. Věřitel se nestává vlastníkem majetku v důsledku toho, že nedostane zaplacenou v dohodnutou dobu a jakákoli doložka s tímto záměrem je neplatná. Může dlužníka pouze žalovat a získat rozsudek znějící na prodej majetku. Držba majetku však na základě smlouvy přechází na věřitele. La. Civil Code (Občanský zákoník státu Louisiana) čl. 3176–3181. Antichrese je zastaralou smlouvou a v Louisianě byla použita pouze v několika málo případech.

Anticipation. Anticipace, očekávání, předjímání, předpoklad. Akt provádění nebo vzetí věci před náležitou dobou. Činit, vzít nebo jednat před jinou osobou; předejít nebo předejít dřívější žalobou; být napřed s prováděním.

V případech převodů nemovitostí akt postoupení, připsání nebo jiné naložení s příjmem předtím, než se stane splatným.

V patentovém právu je vynález „anticipated“ (již obsažen, zahrnut) ve známém stavu techniky, pokud vynález není nový nebo postrádá novost v dané technické oblasti. *Topliff v. Topliff*, 145 U.S. 156, 12 S. Ct. 825, 36 L. Ed. 658. Obrana týkající se „anticipation“ (časové priority) v řízení o porušení patentu je dostatečná tehdy, když předchozí patent obsahuje, s výjimkou nepodstatných rozdílů, stejné elementy působící stejným způsobem k vykonávání totožné funkce. *Ropat Corp. v. West Band Co.*, D. C. Ill., 382 F. Supp. 1030, 1036. Pokud nejsou nalezeny stejné elementy v přesně stejné situaci a tyto elementy nejsou spojeny stejným způsobem za účelem výkonu identické funkce s ohledem na známý stav techniky, neexistuje žádná „anticipation“ (časová priority), která by činila patent neplatným. *Ceramic Tilers Supply, Inc. v. Tile Council of America, Inc.*, C. A. Cal., 378 F.2d 48, 52.

V právní úpravě nedbalosti pojem „anticipation“ (předjímání) není omezen na očekávání. Znamená pravděpodobnost, nikoli možnost, jako např. při aplikaci na povinnost předvídat (to anticipate) následky jednání, které je napadáno jakožto nedbalé. *Empire Dist. Electric Co. v. Harris*, C.C.A. Mo., 82 F.2d 48, 52.

Anticipation note. Anticipační papír. Diskont nebo sleva z důvodu předčasného zaplacení.

Anticipatory assignment of income. *Viz* Assignment (Assignment of income).

Anticipatory breach of contract. Porušení smlouvy před její splatností. Tvzení smluvní strany, že nesplní budoucí závazek, požadovaný smlouvou. K tomu dochází tehdy, když strana dosud nesplněné smlouvy projevuje definitivní a jednoznačný záměr před dobou stanovenou ve smlouvě, že smlouvu ve stanovené době nesplní, a že v takovém případě může druhá strana pokládat smlouvu za ukončenou. *Leazzo v. Dunham*, 95 Ill. App.3d 847, 51 Ill. Dec. 437, 440, 420 N.E.2d 851, 854.

Právo smluvní strany žalovat na porušení smlouvy před stanoveným datem splnění, když druhá strana sdělí svůj záměr neplnit (U.C.C., Jednotný obchodní zákoník 2–610), i když strana odstoupí od smlouvy může své odstoupení vzít před datem určeným pro splnění zpět, jestliže druhá strana na základě odstoupení nejednala (U.C.C. 2–611). Právní řády některých států USA požadují, aby poškozená strana vyčkala předtím, než zahájí soudní řízení, data splnění.

Anticipatory nuisance. Předpokládané rušení. Právo podle ekvity (*viz tam*) předcházet stavu rušení na základě soudního příkazu nebo jiného nařízení soudu.

Anticipatory offence. Předcházející trestný čin. Trestný čin, jehož záměrem je další trestný čin, jako je např. pokus, spiknutí, návod, které jsou samy o sobě trestnými činy.

Anticipatory repudiation. *Viz* Anticipatory breach of contract.

Anticipatory search warrant. Preventivní příkaz k prohlídce. Příkaz založený na přísnežném prohlášení označujícím pravděpodobnost toho, že v určité budoucí době, nikoli však nyní, se bude určitý důkaz trestného činu nacházet na určitém místě; takový příkaz je třeba odlišit od předčasné prohlídky (premature search).

Anti-deficiency legislation. Zákony proti rozpočtovému deficitu. Zákony, vydávané k zajištění příjmu v případě, že dojde k rozpočtovému deficitu.

Anti-dilution provision. Ustanovení zamezující tzv. zředění. Ustanovení vyskytující se v převoditelných cenných papírech k zajištění toho, aby výhoda převoditelnosti nebyla ovlivněna novou klasifikací akcií, štěpením akcií, podíly z dividend z akcií nebo obdobnými transakcemi, které mohou zvýšit počet akcií v oběhu, aniž se zvýší kmenové jmění.

Anti-Dumping Act. *Viz* Dumping Act.

Anti-dumping duty. Antidumpingové clo. Clo, jehož účelem je zabránit dovozu zboží na prodej za nižší ceny, než jsou ceny účtované v zemi původu. *Viz* Dumping Act.

Antigraphus. Antigrafus. V římském právu úředník, jehož funkcí bylo starat se o peníze získané daněmi. Účetní.

Antigraphy. Antigrafie. Opis nebo stejnopis listiny.

Anti-lapse statute. Zákon zabraňující prekluzi. Zákon vydaný ve většině států USA upravující testamentární přechod majetku dědicům a příbuzným označeného odkazovatele nebo toho, komu má být majetek odevzdán, pokud zemře před smrtí zůstavitele, čímž se předchází prekluzi odkazu a přechodu takového majetku podle instatní posloupnosti na dědice a příbuzné zůstavitele.

Anti manifesto. Pojem užívaný v mezinárodním právu k označení proklamace nebo manifestu uveřejněných jednou z válčících mocností, kde uvádí důvody, proč je z její strany válka obranná.

Antinomia. Antinomie, rozpor. V římském právu skutečný nebo zřejmý rozpor v zákonech nebo jejich neslučitelnost. Kolidující zákony nebo zákonná ustanovení; neslučitelná nebo kolidující rozhodnutí nebo případy.

Antinomy. Antinomie, rozpor. Pojem užívaný v logice a v právu k označení skutečné nebo zřejmé neslučitelnosti nebo kolize mezi dvěma autoritami nebo návrhy; totéž co *antinomia* (*viz tam*).

Antiqua custuma. Staré clo. Ve starém anglickém právu vývozní clo na vlnu, rouna a kůži, ukládané během vlády Edvarda I. Bylo takto nazýváno k odlišení od zvýšeného cla na tytéž výrobky uvalovaného na cizí kupce, které bylo ukládáno v pozdějším období téže vlády a bylo nazýváno „*custuma nova*“ (nové clo).

Antiquare. Navrátit k dřívějšímu. V římském právu znovu oživit dřívější zákon nebo praxi; zamítnout nový zákon nebo hlasovat proti němu; dát přednost starému zákonu. Ti, kteří hlasovali proti navrhovanému zákonu, psali na své lístky písmeno „A“, iniciálu slova *antiquo*, jsem pro starý zákon.

Antiqua statuta. Staré zákony. Rovněž nazývány „*Vetera Statuta*“. Anglické zákony od doby Richarda I. do Edvarda III. *Viz* Nova statuta.

Antiquum dominicum. Ve starém anglickém právu starý dominikál.

Anti-Racketeering Act. Zákon proti nezákonnému obchodování. Federální zákon zakazující loupež, neoprávněné vynucování nebo jiné protiprávní zasahování do obchodu mezi státy USA. *Viz* Hobbs Act.

Antithetarius. Ve starém anglickém právu člověk, který usiluje o vyvinění se z trestného činu, z něhož je obviněn, tím, že obvinění obrátí proti žalobci. Liší se od osoby zvané approver (korunního svědka usvědčujícího spoluviničky) v tom, že approver neobviňuje žalobce, nýbrž jiné.

Antitrust acts. Antitrustové (protimonopolní) zákony. Federální zákony a zákony států USA k ochraně obchodu před nezákonnými omezeními, cenovou diskriminací, fixací cen a monopoly. Většina států USA má protimonopolní mini-zákony podle vzoru federálních zákonů. Hlavními federálními protimonopolními zákony jsou: Sherman Act (Shermanův zákon, 1890); Clayton Act (Claytonův zákon, 1914); Federal Trade Commission Act (Zákon o Federální komisi pro obchod, 1914); Robinson-Patman Act (Robinson-Patmanův zákon, 1936). *Viz* Boycott; Combination in restraint of trade; Hart-Scott-Rodino Antitrust Improvement Act; Per se violations; Price-fixing; Restraint of trade; Rule (Rule of reason).

Antitrust Civil Process Act. Zákon o protimonopolním civilním řízení. Federální zákon umožňující protimonopolní žalobu cestou žádosti (petition) u distriktního soudu USA o nařízení vynucení zákona. 15 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 1314.

Antitrust injury. Protimonopolní újma. Taková újma, která musí být zjištěna tak, aby byla kvalifikovaným důvodem pro podání protimonopolní žaloby podle Claytonova zákona (Clayton Act), je újma, proti které jsou zaměřeny protimonopolní zákony a která vyplývá z toho, co činí jednání odpůrce protiprávním. Újma musí promítat účinek narušující soutěž buď jejím porušením nebo tím, že porušení umožňuje taková jednání, která soutěž narušují. *RJM Sales & Marketing, Inc. v. Banfi Products Corp.*, D. C. Minn., 546 F. Supp. 1368, 1379.

Anxiety. Úzkost, znepokojení. Nepříjemný afektivní stav s očekáváním, avšak nikoli jistotou, že se něco stane; někdy projevovaná jako pocit strachu, který je nejasně chápán a vzniká bez opodstatnění; stav úzkosti může mít spodní tóny spíše „hrozícího“ nebezpečí než nebezpečí existujícího.

Any. Nějaký; jeden z mnoha; neurčitý počet. Jeden z jakéhokoli druhu nebo počtu bez rozdílu. *Federal Deposit Ins. Corporation v. Winton*, C.C.A. Tenn., 131 F.2d 780, 782. Jeden nebo několik (neurčitě). *Slegel v. Slegel*, 135 N. J. Eq. 5, 37 A.2d 57, 58. „Any“ nutně neznamená pouze jednu osobu, ale může se vztahovat k více než jedné nebo k mnoha. *Doherty v. King*, Tex. Civ. App., 183 S.W.2d 1004, 1007.

Slovo „any“ má různý význam a může být použito k označení „all“ (všichni) nebo „every“ (každý) a jeho význam v daném zákoně závisí na kontextu a předmětu zákona. *Donohue v. Zoning Bd. of Appeals of Town of Norwalk*, 155 Conn. 550, 235 A.2d 643, 646, 647.

Je často synonymické s „either“ (každý z nich), „every“ (každý) nebo „all“ (všichni). Jeho obecnost může být omezena kontextem; tak např. pokud je právo něco učinit dáno „at any time“ (v kteroukoli dobu), obecně je to vykládáno jako v rámci rozumné doby; a slova „any other“ (jakýkoli další) následující za výčtem určitých tříd znamenají jakýkoli takový další a zahrnují pouze další takového charakteru nebo druhu.

A.O.C. Anno orbis conditi, v roce stvoření světa.

A.P.A. Administrative Procedure Act. Zákon o správním řízení.

A pais. Do země; při vydání.

Apanage. Apanáž. Ve starém francouzském právu věnování pozemků nebo feudálních privilegií, které postupovali francouzští králové svým mladším synům jako prostředky na zaopatření. Částka přidělovaná princovi královského domu na jeho vlastní zaopatření z prostředků mimo veřejnou pokladnu.

Apartment house. Nájemní dům. Budova uspořádaná do několika řad spojených pokojů s tím, že každá řada je určena pro samostatnou domácnost (byt), avšak s určitým zařízením, jako je topení, světlo nebo výtahové služby, které jsou společné pro všechny osoby obývající tuto budovu. Budova obsahující několik nájemních obytných jednotek. Někdy nazývána „flat“ nebo „flat house“.

Apatissatio. Dohoda nebo ujednání.

A.P.C. Alien Property Custodian. Opatrovník cizího majetku.

A.P.C.N. *Anno post Christum natum*, v roce po narození Krista.

Aperta brevia. Otevřené writy, které nebyly opatřeny pečeti.

Apertum factum. Zjevný akt.

Apertura testamenti. V kontinentálním právu forma prokazování poslední vůle svědky, kteří před magistrátem uznali, že je opatřili pečeti.

Apex. Vrchol, špička. Vrcholný nebo nejvyšší bod něčeho; vrch; např. v horním právu „apex of a vein“ (nejvyšší bod žíly). *Viz* *Larkin v. Upton*, 144 U.S. 19, 12 S. Ct. 614, 36 L. Ed. 330. Výraz „apex“ znamená tu část koncového okraje minerální žíly, z něhož se žíla rozšiřuje dolů ve směru svého klesání. *Stewart Mining Co. v. Ontario Mining Co.*, 237 U.S. 350, 35 S. Ct. 610, 614, 59 L. Ed. 989. Nebo je spojením dvou klesajících větvi rozštěpené žíly. *Jim Butler Tonopah Mining Co. v. West End Consol. Mining Co.*, 247 U.S. 450, 38 S. Ct. 574, 576, 62 L. Ed. 1207. *Viz* Appex rule.

Apex juris. Vrchol práva; právní subtilnost; delikátní nebo vychytralá právní otázka; úzké technické pojetí; právní pravidlo dovedené do extrému, buď přísnosti nebo zmírnění. Pojem užívaný k označení striktnější aplikace právních pravidel, než jak ji naznačuje spojení *summum jus* (*viz tam*).

Apex rule. Pravidlo nejvyššího bodu. V horním právu je zákony o nerostech Spojených států lokátorovi důlní míry na veřejném pozemku poskytována jako celek každá minerální žíla, jejíž nejvyšší bod leží v rámci vnějších povrchových hranic jeho těžebního místa nebo v rámci kolmých rovin směrem dolů na roviny těchto hranic; a může sledovat žílu, která má takový nejvyšší bod v rámci hranic jeho těžebního místa, i v jejím klesání, i když se již může odchylovat od kolmice v jejím směru dolů z hlediska rozsahu svislých postranních linií jeho těžebního místa; nesmí však jít za své koncové linie nebo svislé roviny vedené od tohoto místa. Toto je nazýváno apex rule. 30 U.S.C.A. (Anotovaný zákoník USA) 26.

Aphasia. Afázie. Ztráta možnosti nebo schopnosti artikulované řeči. Stav, kdy pacient, zatímco mu zůstává inteligence a chápání a nepoškozené řečové orgány, je